

Meerlanden en haar aandeelhoudende gemeenten

Uniform Tarievenbeleid Reiniging en Gladheidsbestrijding

rapportage | 3 maart 2025

In opdracht van: Meerlanden en haar aandeelhoudende gemeenten
Opsteller(s): Drs. R. Schouten (Robert), Drs. P.J.M. de Bruin (Paul)
Projectnummer IPR Normag: 101185
Aantal pagina's: 47

Status rapportage	Datum	Wijzigingen
Concept	8 augustus 2023	Verwerking van laatste opmerkingen
Definitief	3 maart 2025	Update van de implementatiestrategie, gebaseerd op definitieve cijfers 2025

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van IPR NORMAG

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Waarom uniform tarievenbeleid?	4
1.3	Kaders uniform tarievenbeleid	4
1.4	Voorstel uniform tarievenbeleid Reiniging en Gladheid	5
1.5	Leeswijzer.....	6
2	Samenwerkingspotentieel	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Introductie samenwerkingspotentieel	7
2.3	Ontwikkelafpraak	8
3	Tarievenstructuur Reiniging	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	Huidige situatie	9
3.3	Uniforme diensten	12
3.4	Tariefcalculatie	13
3.5	Indicatie financiële impact	17
4	Tarievenstructuur Gladheid	18
4.1	Inleiding.....	18
4.2	Huidige situatie	18
4.3	Tariefcalculatie	20
4.4	Indicatie financiële impact	23
5	Voorstel dienstverleningsafspraken	24
5.1	Inleiding.....	24
5.2	Structuur van de DVO	24
5.3	Uitwerking afspraken voor Reiniging en Gladheid	25
6	Financiële indicatie en vervolg	30
6.1	Inleiding.....	30
6.2	Indicatie financiële impact	30
6.3	Beleidsregel 'periodieke beoordeling doelmatigheid'	31
6.4	Implementatievoorstel	32
	Bijlage: samenwerkingspotentieel	34

Bijlage: toelichting inschrijfstaat	41
Bijlage: procedure beeldkwaliteit	44

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds haar oprichting levert Meerlanden diverse diensten aan de aandeelhoudende gemeenten. De dienstverlening bestaat inmiddels uit logistieke dienstverlening en leverancier van grondstoffen, duurzame energie en het integraal beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het verzorgingsgebied omvat de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Noordwijk, Heemstede, Bloemendaal, Diemen, Hillegom en Lisse.

Al in 2013 is geconstateerd dat er gemeentelijke verschillen bestaan in de grondslag voor de vergoeding voor door Meerlanden geleverde diensten aan gemeenten. Deze verschillen in tarifiering en bekostiging van de dienstverlening waren veelal te herleiden tot specifieke afspraken. Enerzijds in de (type) prestatieafspraken en anderzijds in specifieke factoren (zoals ten aanzien van de overname van personeel, materieel). Deze verschillen leiden tot onduidelijkheid en kunnen ongewenste beeldvorming in de hand werken.

1.2 Waarom uniform tarievenbeleid?

Om de samenwerking te versterken, hebben gemeenten en Meerlanden besloten tot een verbeteraanpak. Onderdeel hiervan is het uitwerken van uniform tarievenbeleid voor de gemeentelijke dienstverlening. Dit is gebaseerd op een heldere omschrijving van de werking en uitgangspunten, waarbij de kostprijs van dienstverlening de basis vormt.

Uniform tarievenbeleid leidt tot transparantie, robuuste eenvoud en vermindering van complexiteit in de onderlinge afspraken. Dit kan bovendien als opmaat dienen voor het harmoniseren van de uitvoering(-wijze), benutten van schaalgrootte en het versterken van de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie in een samenwerkingsomgeving.

Het werken met uniforme tarieven (en meer uniforme opbouw van de dienstverleningsovereenkomst) biedt de gewenste 'rust en duidelijkheid'. Het nieuwe tarievenbeleid en de wijze waarop de budgetten voor de te leveren diensten worden bepaald, is voor alle betrokken gemeenten duidelijk en – met het oog op communicatie hierover – duidelijk vastgelegd. Dit is een belangrijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Voorts neemt de onderlinge vergelijkbaarheid van de dienstverlening (en kostenniveau) toe.

Hierbij geldt dat gemeenten autonoom hun eigen gemeentelijk beleid blijven bepalen. Het tarievenbeleid is toekomstbestendig en maakt beleidskeuzes (ook op het gebied van reiniging en gladheidsbestrijding) financieel transparant. Dit zijn de onderliggende redenen waarom het verbeterpunt 'uniformering van tarieven' is geagendeerd en opgepakt.

1.3 Kaders uniform tarievenbeleid

Het voorliggend voorstel voor uniform tarievenbeleid voor reinigingen gladheidsbestrijding bouwt voort op de kaders van bestaand uniform tarievenbeleid¹.

---

¹ Voor meer informatie zie 'Informatiedocument uniform tarievenbeleid Meerlanden', 23 december 2019.

De belangrijkste kaders zijn:

- **Kostengebaseerde tarieven:** Op basis van het kostenallocatiemodel worden de uniforme tarieven bepaald. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is: voor gelijke/identieke producten gelden gelijke/identieke tarieven². Het tarievenbeleid, en onderliggende kostenallocatie, is transparant en controleerbaar.
- **Rolverdeling tussen aandeelhouder en opdrachtgever:** hierbij stellen de aandeelhouders het (voor alle gemeenten van toepassing zijnde) tarievenbeleid vast en bepalen opdrachtgevers de omvang en kwaliteit van gevraagde dienstverlening.
- **Inhoud en structuur van de dienstverleningsovereenkomst:** er blijft sprake van één uniforme dienstverleningsovereenkomst, waarbij afspraken van kracht blijven t.a.v. looptijd, flexibiliteitsregeling en andere algemene bepalingen.
- **Tariefbepaling:** er is sprake van een eenduidige tariefbepaling en (tussentijdse) indexatie van tarieven, waarbij sprake is van 5% marge voor risico en reservering en de indexatie is gebaseerd op sectorale kostenontwikkeling.
- **Herijking en borging uniformiteit tarievenbeleid:** hierbij worden driejaarlijks de uniforme tarieven aangesloten op feitelijke kostenstructuur en productiviteitsontwikkeling van Meerlanden.
- **Basis voor toekomstige efficiëntie en innovatie:** het tarievenbeleid draagt bij aan transparantie en biedt een basis om (verder) te kunnen innoveren en de uitvoering efficiënt(-er) te maken.

1.4 Voorstel uniform tarievenbeleid Reiniging en Gladheid

In een gefaseerd traject werken gemeenten en Meerlanden toe naar een meer uniform tarievenbeleid. Voor afval- en grondstoffen dienstverlening is het uniform tarievenbeleid ingevoerd. In dit document wordt het voorstel voor reinigingsdiensten en gladheidsbestrijding uitgewerkt.

De dienstverlening heeft betrekking op:

• Zwerfvuil/ handmatig vegen;	• Bijplaatsing/illegale dumping;
• Machinaal vegen;	• Meerwerk/Meldingen (reiniging);
• Legen Prullenbakken;	• Vegen evenementen incl. markten;
• Onkruidbeheersing (verhardingen);	• Graffiti en beplakking alle assets;
• Reinigen kolken en lijngoten;	• Gladheidsbestrijding.
• Ongediertebestrijding;	

De voorliggende rapportage beschrijft het concreet voorstel voor tarievenbeleid, de indicatieve hoogte van uniforme tarieven (o.b.v. een referentiejaar) en een voorstel voor implementatie(-strategie). Het project moet kunnen leiden tot een definitief besluit (van portefeuillehouders) om vervolgens – bij voldoende draagvlak – te worden geïmplementeerd: in tariefstelling en in bijbehorende dienstverleningsafspraken.

Streven is om het resultaat van dit traject te verankeren in de bestaande uniforme DVO-structuur (zoals afgesproken in het eerdere traject ‘uniform tarievenbeleid afval- en grondstoffen’).

---

² De werkelijke kosten worden dus doorgerekend naar de tarieven voor de geleverde diensten. De kosten voor de geleverde diensten worden gemonitord en getoetst aan relevante benchmarks.

1.5 Leeswijzer

De rapportage is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 geven wij een introductie van de beoogde meerwaarde van het uniform tarievenbeleid. Hier wordt een ontwikkelafpraak voorgesteld
- In hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 beschrijven wij de tarievenstructuur voor reiniging en voor gladheidsbestrijding, waarbij wij een inhoudelijke toelichting geven op de gehanteerde tariefcalculatie en daarbij relevante keuzen in de toerekening.
- In hoofdstuk 5 gaan wij in op de voorgestelde dienstverleningsafspraken, waarbij deze zijn vast te leggen in een dienstverleningsovereenkomst. In de bijlage is een concept-dienstverleningsovereenkomst (Deel A) als voorbeeld opgenomen.
- In hoofdstuk 6 geven wij inzicht in de indicatieve financiële impact van het voorgestelde - tarievenbeleid per gemeente. Hiervoor is uitgegaan van referentiejaar 2021. In dit hoofdstuk doen wij ook een voorstel voor besluitvorming en implementatie.

In de bijlagen zijn opgenomen:

- Een toelichting van het (binnen Meerlanden) gesignaleerde samenwerkingspotentieel.
- Een toelichting op de inschrijfstaat (DVO Deel C).
- Een toelichting op de (als model voorgestelde) procedure bij beeldkwaliteitsafspraken.

2 Samenwerkingspotentieel

2.1 Inleiding

Het is in het belang van gemeenten en Meerlanden dat er draagvlak is en blijft voor de samenwerking. Dit vraagt om transparantie, voldoende solidariteit en een eenduidige, duidelijke samenwerkingsstructuur. Om hiertoe te komen, biedt een eenduidige, uniforme en transparante kostenallocatie (als fundament) en tarievenbeleid (als uitkomst) een stevige basis richting de toekomst. Met uniform tarievenbeleid wordt het volgende bereikt:

- Meer transparantie in en draagvlak voor de samenwerking.
- Gelijke tarieven voor gelijke diensten met voldoende ruimte voor maatwerk.
- Meer mogelijkheden voor standaardisatie van bedrijfsvoering.
- Meer effectiviteit en efficiëntie in de dienstverlening.

In paragraaf 2.2 geven wij een introductie op het samenwerkingspotentieel. In de bijlage is dit verder beschreven. In paragraaf 2.3 doen wij een procesvoorstel tot het ontwikkelen van samenwerkingspotentieel.

2.2 Introductie samenwerkingspotentieel

Het ontwikkelen van uniform tarievenbeleid lijkt – op het eerste gezicht – vooral een financieel-juridisch onderwerp. Immers, het meest zichtbare resultaat van uniform tarievenbeleid is een verandering in tariefstelling en bijbehorende financiële afspraken.

Het doel van dit traject reikt echter verder. Van oorsprong is het de wens van gemeenten en Meerlanden om – met uniform tarievenbeleid als grondslag – de samenwerking te versterken. Dit gaat echter niet vanzelf. Daarom heeft Meerlanden het bereikbare samenwerkingspotentieel kwalitatief in beeld gebracht.

Het kan daarbij gaan over:

- De *kwaliteit* van de dienstverlening, waarbij het doel is om de kwaliteitsbeleving onder bewoners te verbeteren en daarvoor de uitvoering verder te ontwikkelen (met focus op een duurzame, lange termijn kwaliteit).
- De *continuïteit* van de dienstverlening, waarbij het kan gaan over de beschikbaarheid van voldoende (o.a. wijk-) kennis, mensen en middelen om – als samenwerkingspartner – de gemeente daar waar gewenst te ondersteunen in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.
- De *service* van Meerlanden, waarbij de gemeente actief wordt ondersteund met informatie over beleidsontwikkelingen, voortgang dienstverlening en andere zaken én de inwoners actief geïnformeerd worden over ontwikkeling seizoen, afwijking dienstverlening of andere bijzonderheden.
- De *efficiëntie*, waarbij Meerlanden gebruik maakt van haar schaalgrootte én daarvoor kansen benut om de werkwijze te optimaliseren in overleg met alle deelnemende gemeenten.

In de bijlage is het samenwerkingspotentieel verder beschreven, waarbij dit is uitgewerkt naar een verbeterde beleidseffectiviteit, meer toepassen van innovatie en verbeteren van de flexibiliteit, inzet van gerichte monitoring en gebiedskennis, het versterken van de opdrachtgeverrol en stuurinformatie, meer standaardisatie en efficiëntieverbetering in de uitvoering.

2.3 Ontwikkelafspraken

Samen met gemeenten wil Meerlanden het samenwerkingspotentieel verdiepen en een aantal kansrijke onderwerpen selecteren, waarop Meerlanden en gemeenten in de komende jaren kunnen inzetten. De intentie is om in de komende drie jaren (tot het moment van herijking) een zichtbare verbetering in de dienstverlening te laten zien.

Daartoe wil Meerlanden het gezamenlijk overleg met opdrachtgevers benutten om samen een aantal prioritaire samenwerkingskansen te benoemen om vervolgens – met medewerking van de gemeenten – deze in de komende drie jaren verder te ontwikkelen. Voorstel is om de prioriteiten te bepalen in het eerste kwartaal van 2023.

Na de periode van drie jaren (samenvallend met het moment van herijking tarieven) is vervolgens te evalueren op deze aanpak en het bereikte resultaat (i.c. samenwerkingspotentieel binnen dit dienstenpakket).

3 Tarievenstructuur Reiniging

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de tarievenstructuur uitgewerkt voor de reinigingsdiensten. De voorgestelde structuur houdt rekening met de aard van de dienstverlening, waarbij onderscheid is gemaakt naar verschillende type diensten.

Het voorstel betreft vooral een tarievenstructuur, waarbij de gekozen tarieven zijn gebaseerd op onderliggende eenduidige en (zoveel mogelijk) uniforme calculaties. De voorgestelde tarievenstructuur wijkt af van de huidige werkwijze, en leidt tot financiële verschillen met de huidige vergoedingen.

In paragraaf 4.2 lichten wij de huidige situatie nader toe. In paragraaf 4.3 introduceren wij de tarievenstructuur (en onderliggende uniforme diensten). In paragraaf 4.4 geven wij een toelichting op het gehanteerde tarievenmodel en daarbij gemaakte keuzen. Tot slot geven wij in paragraaf 4.5 een indicatieve financiële vergelijking met de huidige tariefafspraken.

3.2 Huidige situatie

Meerlanden levert een grote diversiteit aan reinigingsdiensten voor zeven gemeenten. Afspraken over dienstverlening zijn vastgelegd in diverse overeenkomsten met verschillende looptijden.

Inhoud dienstverlening

In onderstaande tabel is aangegeven welke diensten elke gemeente afneemt bij Meerlanden (en/of haar dochter Heemskerk).

Dienstverlening	Aalsmeer	Bloemen- daal	Haarlemmer- meer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk
Zwerfvuil/ handmatig vegen;	x		x	x	x		x
Machinaal vegen;	x	x	x	x	x	x	x
Legen Prullenbakken;	x		x	x	x		
Onkruidbeheersing (verhardingen);	x	x	x	x	x	x	x
Reinigen kolken en lijngoten;	x	x	x		x		
Ongediertebestrijding;	x		x	x	x		x
Bijplaatsing/illegale dumping;	x		x	x	x		x
Meerwerk/Meldingen (reiniging);	x		x	x	x		x
Vegen evenementen incl. markten;	x		x	x	x	x	x
Graffiti en beplakking alle assets;	x			x	x		x
Stelpost (euro)			x	x			
Special		x	x	x	x		x

Per gemeente kan sprake zijn van specials (apart te calculeren diensten) of andere bijzondere afspraken. In het traject is de impact hiervan onderzocht, waarbij is gekozen voor een aparte calculatie (op uniforme gronden).

Zonder compleet te zijn, geven wij per gemeente een weergave hiervan:

- **Aalsmeer:** Aalsmeer neemt het totale dienstenpakket af. Geen specifieke werkzaamheden (specials) zijn hier gevraagd.
- **Bloemendaal:** Bloemendaal neemt een beperkt aantal diensten af op basis van regie. Een special betreft het ter beschikking stellen van een kleine vrachtwagen.
- **Haarlemmermeer:** Haarlemmermeer neemt vrijwel het hele pakket af, waarbij de bijzonderheden o.a. betreffen: olievlekverwijdering (stelpost) en extra inzet zwerfvuil op

zondag.

- **Heemstede:** Heemstede neemt een groot deel van het dienstenpakket af. Bijzonderheden zijn: een aparte SW-ploeg voor vooral zwerfvuil en prullenbakken ledigen, inzet van een wijkbeheerder en aanvullende zondag-inzet (gestart vanwege Covid-19 maatregelen).
- **Hillegom:** Hillegom neemt het hele pakket af. Bijzonderheden betreffen de SW-ploeg voor zwerfvuil, extra inzet voor onkruidbeheersing bij randstroken en goten, en extra inzet voor kolken.
- **Lisse:** Lisse neemt machinaal vegen en onkruidbeheersing af. Bijzonderheid is een (kleine) extra inzet voor vegen markt en onkruidbeheersing randstroken en goten.
- **Noordwijk:** Noordwijk vraagt vrijwel het hele dienstenpakket, waarbij specials zijn: ruimen honden- en paardenpoep, vegen bij calamiteiten (binnen en buiten reguliere uren) en uren voor prullenbakken ledigen met veegkipper.

Afspraken

Per gemeente zijn er ook verschillende type prestatieafspraken: op regie (TBS of stelpost), op frequentie en op beeldkwaliteit. Ook zijn er wel/niet verrekenbare posten.

Juridisch zijn de (in de scope vallende) diensten soms opgenomen in één DVO en soms onderdeel van een bredere dienstverleningsovereenkomst. Ten behoeve van dit traject zijn alleen de reinigingsdiensten meegenomen. Andere diensten (zoals in het groen) zijn buiten beschouwing gelaten³.

De huidige overeenkomsten en looptijden zijn:

Gemeente	Aandeel houder	Looptijd Afval & Milieu	Looptijd Reiniging en Gladheid
Aalsmeer	ja	Onbepaalde tijd	31 december 2021 **
Bloemendaal	ja	Onbepaalde tijd	31 december 2021 *
Diemen	ja	Onbepaalde tijd	-
Haarlemmermeer	ja	Onbepaalde tijd	31 december 2020 *
Heemstede	ja	31 december 2024	31 december 2020 *
Hillegom	ja	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd
Lisse	ja	Onbepaalde tijd	31 december 2022 *
Noordwijk	ja	Onbepaalde tijd	31 december 2021 **

Afval & Milieu is gelijk aan Afval & Grondstoffen. Ter toelichting op tabel:

* Contracten zijn middels separate jaaropdracht verlengd in afwachting van nieuwe overeenkomst op basis van uniforme tarieven.

** Uitvoering loopt door in afwachting van nieuwe overeenkomst op basis van uniforme tarieven.

---

³ Consequentie hiervan is dat een aantal gemeenten voor buiten de scope vallende diensten nog aparte dienstverleningsafspraken behoudt. Deze afspraken zijn mogelijk op termijn ook te baseren op de voorstellen voor reiniging.

Kostenstructuur en begroting

Op basis van de begroting 2021⁴ zijn de kosten voor de reinigingsdiensten in beeld gebracht. Hierbij zijn de volgende kostencategorieën te onderscheiden:

- **Personeelskosten:** Dit betreft direct aan de dienstverlening verbonden personele inzet. De personele lasten zijn per gemeente verschillend en mede afhankelijk van de voor de betreffende gemeente werkzame medewerkers.
Hierbij is onderscheid te maken naar eigen personeel, inhuur en – waar relevant – inzet van SW-medewerkers.
- **Materieelkosten:** Dit betreft de inzet van voertuigen en machinale gereedschappen, die benodigd zijn voor de dienstverlening. De inzet van materieel varieert en is grotendeels afhankelijk van de gekozen werkwijze per dienst.
Meest voorkomende inzet betreft: borstelmachine, veegmachine, kolkenzuiger en veegkipper. Ook zijn er diverse machinale handgereedschappen, zoals een bladblazer en bosmaaier.
- **Materiaalkosten:** Dit betreft diverse ge- en verbruiksgoederen in de uitvoering, zoals bestrijdingsmiddelen plaagdieren.
- **Out-of-pocket kosten:** Deze kosten zijn divers, maar betreft in grote mate de inzet van onderaannemers.
- **Verwerkingskosten:** Dit betreft vooral de storkosten voor kolkenvuil en veegvuil. Het betreft hier een raming van prijs x tonnage in het begrotingsjaar.
- **Algemene kosten:** Onder deze categorie vallen kosten voor management en aansturing, bedrijfsondersteunende diensten en de klassieke overhead. Deze kosten worden via allerlei opslagen gealloceerd naar de dienstverlening⁵.

Tegenover de kosten staat uiteraard een omzet voor geleverde diensten. De omzet is gebaseerd op de onderliggende dienstverleningsopdrachten, waarbij de omzet is gecalculeerd op basis van begrote inzet en interne uurtarieven (inclusief opslagen).

In de omzetbepaling is deels ook sprake van bedrijfsvoeringseffecten; bijvoorbeeld door een verschil in inzet van derden en verschillen in locatiekeuzen. Verder is de omzetbepaling ook individueel (per DVO) bepaald. Dit veroorzaakt mede dat er margeverschillen kunnen ontstaan op de dienstverlening per gemeente.

Referentiebegroting

Na begrotingsanalyse is de omzet per gemeente en per dienst bepaald. De begrotingsanalyse heeft ertoe geleid dat er intern-Meerlanden een betrouwbaar beeld beschikbaar is van de omzet en kosten per gemeente én per dienst. Dit bleek overigens (in een aantal gevallen) lastig, omdat de huidige opdracht én registratie niet aansluit op de voorgestelde categorisering van diensten.

---

⁴ Let op: referentiesituatie Hillegom wijkt hiervan af. Deze is gebaseerd op DVO 2023 (teruggerekend naar prijspeil 2021).

⁵ Intern hanteert Meerlanden een vaste verdeelsleutel voor het toerekenen van algemene kosten naar reinigingstaken. De verdeling van algemene kosten (binnen de reinigingstaken) naar een specifieke gemeente (en de gevraagde diensten van deze gemeente) kan verschillen in de praktijk.

In onderstaande tabel is de omzet per dienst in de referentiebegroting weergegeven:

Omzet per dienst per gemeente	Haarlemmer-								Totaal
	Aalsmeer	Bloemendaal	meer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk *		
Zwerfvuil/ handmatig vegen	€ 218.000	€ -	€ 650.000	€ 105.000	€ 68.000	€ -	€ 14.000	€ 1.055.000	
Machinaal vegen	€ 133.000	€ 140.000	€ 1.020.000	€ 253.000	€ 130.000	€ 119.000	€ 143.000	€ 1.938.000	
Legen Prullenbakken	€ 97.000	€ -	€ 692.000	€ 299.000	€ 134.000	€ -	€ 20.000	€ 1.243.000	
Onkruid-(verhardingen)	€ 392.000	€ 62.000	€ 1.421.000	€ 138.000	€ 307.000	€ 200.000	€ 59.000	€ 2.579.000	
Kolken en lijngoten	€ 67.000	€ 21.000	€ -	€ -	€ 37.000	€ -	€ -	€ 124.000	
Ongediertebestrijding	€ 3.000	€ -	€ 94.000	€ 5.000	€ 8.000	€ -	€ 2.000	€ 112.000	
Bijplaatsing/illegale dumping	€ 49.000	€ -	€ 365.000	€ -	€ 16.000	€ -	€ -	€ 430.000	
Meerwerk/Meldingen	€ -	€ 111.000	€ 199.000	€ -	€ 14.000	€ -	€ -	€ 325.000	
Vegen evenementen incl. markten	€ -	€ -	€ 43.000	€ 37.000	€ 39.000	€ 15.000	€ 13.000	€ 147.000	
Graffiti en beplakking alle assets	€ 68.000	€ -	€ -	€ -	€ 45.000	€ -	€ -	€ 113.000	
Verwerkingskosten	€ 38.000	€ 18.000	€ 146.000	€ 28.000	€ 19.000	€ -	€ -	€ 248.000	
Special (wijkbeheerder)	€ -	€ -	€ -	€ 35.000	€ -	€ -	€ -	€ 35.000	
Totale omzet per gemeente	€ 1.065.000	€ 352.000	€ 4.631.000	€ 899.000	€ 817.000	€ 333.000	€ 252.000	€ 8.349.000	
Totale kosten per gemeente	€ 1.130.000	€ 392.000	€ 4.564.000	€ 850.000	€ 812.000	€ 338.000	€ 272.000	€ 8.356.000	
Verschil (abs.)	€ -66.000,00	€ -40.000,00	€ 67.000,00	€ 50.000,00	€ 6.000,00	€ -5.000,00	€ -20.000,00	€ -7.000,00	
Verschil (rel.)	-6,2%	-11,4%	1,4%	5,6%	0,7%	-1,5%	-7,9%	-0,1%	

* Noordwijk betreft alleen Noordwijkerhout, de Zilk (via Meerlanden)

Ter toelichting op de referentiesituatie:

- Ruim 80% van de dienstverlening betreft zwerfvuil, straatreiniging, prullenbakken ledigen en onkruidbeheersing en is relatief stabiel en voorspelbaar. Deze dienstverlening is grotendeels afhankelijk van de omvang van areaal. Daarnaast is ook rekening te houden met gemeente specifieke factoren. In paragraaf 3.4 wordt hier nader op ingegaan.
- Minder dan 20% betreft vooral verrekenbare diensten. De in rekening te brengen vergoeding is afhankelijk van het aantal keer dat een dienst moet worden geleverd. Het betreft hier o.a. ongediertebestrijding, bijplaatsingen en reiniging van assets. Voor een realistisch beeld van de verwachte omvang is hier uitgegaan van een meerjarig gemiddelde aantal diensten per jaar.

De totale omzet per gemeente geeft daarmee een goed beeld van de huidige vergoeding (prijspeil 2021) voor de geleverde diensten. De indicatie van de financiële impact is met deze vergoeding vergeleken.

3.3 Uniforme diensten

Eén van de belangrijkste principes van uniform tarievenbeleid is: “Voor gelijke/identieke producten gelden gelijke/identieke tarieven”.

Om aan dit principe invulling te geven, is de dienstverlening geïnventariseerd, onderling vergeleken en is gekomen tot een lijst van uniforme diensten. Per uniforme dienst is sprake van:

- Een vergelijkbare dienstverlening;
- Een door Meerlanden gekozen (standaard)werkwijze;
- Een eenduidige en uniforme tariefcalculatie.

Door introductie van uniforme diensten is het mogelijk om tot een robuust en (naar omstandigheden) eenvoudig tarievenstelsel te komen. De keuze van uniforme diensten wordt niet belemmerd door eventuele verschillen in prestatieafspraken, bedrijfsvoeringsverschillen of andere (kleinere) verschillen.

Een keuze voor uniforme diensten is ook een keuze voor solidariteit binnen de samenwerking. Er blijft namelijk altijd sprake van een (beperkte) vereenvoudiging, waarbij kleine verschillen in dienstverlening niet leiden tot een aparte, nieuwe dienst. Daar waar sprake is van grotere verschillen, zijn deze apart te calculeren en af te spreken. Dit noemen wij de zogenaamde specials (zie ook paragraaf 3.2 voor voorbeelden hiervan). 8

In de tabel (zie hiernaast) hebben wij de lijst uniforme diensten opgenomen. In de lijst is onderscheid te maken naar drie type tariefcalculaties:

- Areaalcalculatie;
- Stuksprijzen o.b.v. standaard inzet;
- Verrekening op basis van (unieke) ureninzet.

3.4 Tariefcalculatie

De aard van de dienstverlening bepaalt de wijze van tariefcalculatie. Een korte toelichting:

- **Areaalcalculatie:** Het merendeel van de werkzaamheden (en kosten) is te calculeren op basis van arealen. Denk aan straatreiniging en onkruidbeheersing. Om (in de benodigde calculatie) voldoende rekening te houden met gemeentelijke verschillen in het areaal is gebruik gemaakt van gebiedstypen⁶.
- **Stuksprijzen:** Daar waar sprake is van dienstverlening op basis van stuksprijzen is gekozen voor calculatie van een uniforme stuksprijs. Bepalend in de keuze van een stuksprijs is de benodigde standaard werkwijze en inzet. Bijvoorbeeld, bij ongediertebestrijding is de kostprijs verschillend voor ratten, wespen of kakkerlakken.
- **Verrekening uren:** Een aantal diensten zijn te specifiek om te standaardiseren. Hier is verrekening op basis van aantal uren (x standaard uurtarief) gekozen. Onder deze categorie vallen ook de regie-afspraken (TBS-uren).

Op de volgende pagina geven wij een overzicht van - per uniforme dienst - gekozen type tarieven c.q. calculatieregels.

Uniforme diensten
Areaalcalculatie Straatreiniging Ledigen prullenbakken Onkruidbeheersing Reinigen kolken en lijngoten Verwijderen van veeg- en marktafval
Calculatie per stuk Ongediertebestrijding Bijplaatsing/illegale dumping Meldingen: afval of kadavers Reinigen assets
Verrekening uren Evenementen TBS-uren Specials

---

⁶ Voor een (zo) uniform (mogelijke) indeling naar gebiedstypen maken wij gebruik van het Informatie Model Beheer Openbare Ruimte (IMBOR)1. Dit is conform de standaardindeling van de Basisregistratie Grootchalige Topografie, welke vanaf 1 januari 2017 voor overheden verplicht is.

Overzicht uniforme diensten: specificatie naar (type) tarieven

Elke uniforme dienst is verder uitgewerkt in een calculatiewijze en één (of meerdere) type tarieven. In onderstaand overzicht zijn deze weergegeven per type calculatie.

Arealcalculatie	Calculatie per stuk	Verrekening uren
<p>Straatreiniging</p> <ul style="list-style-type: none"> Ruimen zwerfafval (fijn en grof) Ruimen zink en drijfvuil Ruimen zwerfafval (fijn en grof) hotspots/ jops Veegvuilbeheersing (machinaal en handmatig) Plaatsen onderhouden en verwijderen bladkorven <p>Ledigen prullenbakken</p> <ul style="list-style-type: none"> Legen afvalbakken/depodogs Toeslag uitrijden en vullen dispenser <p>Onkruidbeheersing</p> <ul style="list-style-type: none"> Onkruidbeheersing elementenverharding Onkruidbeheersing ongebonden verharding Onkruidbeheersing in goten <p>Reinigen kolken en lijngoten</p> <ul style="list-style-type: none"> Handmatig reinigen straat- en trottoirkolken Reinigen lijngoten Machinaal reinigen straat- en trottoirkolken GPS registratie straat- en trottoirkolken <p>Verwijderen van veeg en marktafval</p> <ul style="list-style-type: none"> Verwijderen marktvuil Ook: TBS (zie verrekening uren) 	<p>Ongediertebestrijding</p> <ul style="list-style-type: none"> Ongediertebestrijding wespen Ongediertebestrijding ratten Ongediertebestrijding kakkerlakken <p>Bijplaatsing/illegale dumping</p> <ul style="list-style-type: none"> Ruimen bijgeplaatst afval < 0,5 m2 Ruimen bijgeplaatst afval 0,5 m2 <= 1 m2 Ruimen bijgeplaatst afval > 1,0 m2 <p>Meldingen: afval of kadavers</p> <ul style="list-style-type: none"> meldingen: ruimen kadavers (landgelegen) meldingen: ruimen kadavers (watergelegen) <p>Reinigen assets</p> <ul style="list-style-type: none"> Reinigen assets klein (palen, verkeersborden, etc) Reinigen assets middel (afvalbakken, banken, etc) Reinigen assets groot (steigers/bruggen) 	<p>Evenementen</p> <ul style="list-style-type: none"> Uren per evenement <p>TBS-uren</p> <ul style="list-style-type: none"> Uren per categorie mens/middel <p>Specials</p> <ul style="list-style-type: none"> Divers: o.a. oliespoorverwijdering

Model van tariefcalculatie

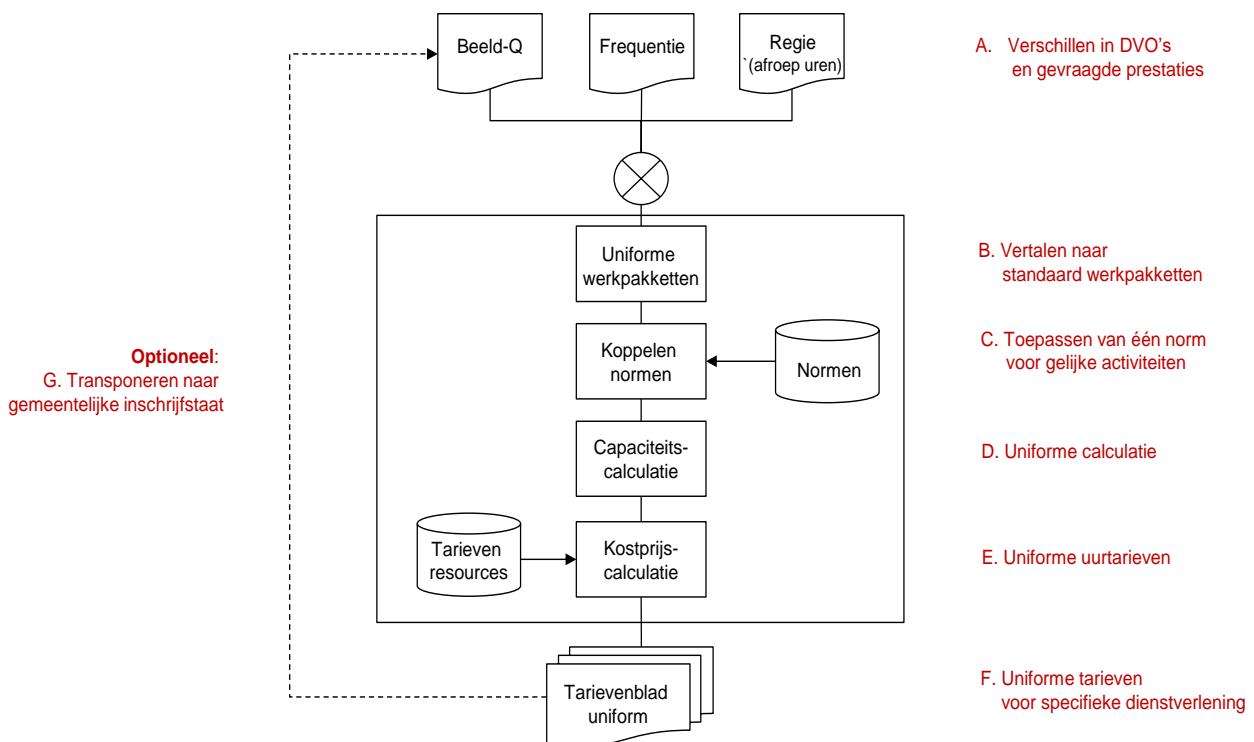
Inhoudelijk is de wijze van tariefcalculatie binnen de samenwerking Meerlanden vergelijkbaar met een tariefcalculatie door een marktpartij. Zoals gebruikelijk in de sector is de basis calculatie als volgt:

Calculatie hoeveelheden x frequentie x bewerkingspercentage x productienorm x uurtarief

Er is echter een belangrijk verschil met de markt:

- Meerlanden calculeert de benodigde inzet en vertaalt dit naar een transparante kostprijs en een vooraf vaststaande marge.
- Marktpartijen calculeren weliswaar op vergelijkbare wijze hun kosten, maar schrijven strategisch in (op basis van marktprijs en mogelijk meerwerk). Marktpartijen hebben meer vrijheid in hun tariefstelling.

In vergelijking met de markt is de calculatie daarmee voor Meerlanden (iets) complexer: uniform tarievenbeleid vergt een ‘gesloten calculatiewijze’. Met andere woorden: het totaal aan kosten (en marge) moet worden gedekt door het totaal aan (verwachte) dienstverlening. Dit is uitgewerkt in onderstaand tariefmodel:

In elke tariefcalculatiemodel zijn keuzen te maken. Deze zijn mede van invloed op de verdeling van kosten en daarmee de tariefstelling. Relevante keuzen in het tariefmodel zijn:

- Per uniforme dienst is één standaard werkpakket gekozen. Daarmee is de basis calculatieregel per dienst vastgesteld en voor elke afnemer van de dienst gelijk.
- De in te zetten arbeid en materieel is in een beperkt aantal categorieën onderscheiden. Vier categorieën voor arbeid (toezicht, eigen personeel, inhuur en SW) en 12 categorieën voor materieel/gereedschappen (o.a. kolkenzuiger, onkruidbrander, borstelmachine, gemotoriseerd gereedschap).
- Verrekening op basis van uren is gebaseerd op urenregistratie. Raming is gebaseerd op

opgebouwde historie.

- Gehanteerde uurtarieven zijn exclusief opslagen voor algemene kosten en andere indirecte of direct ondersteunende kosten.
- Verwerkingskosten zijn geraamd. Verrekening is vergelijkbaar met DVO Afval & Grondstoffen, oftewel o.b.v. nacalculatie tonnage x uniform tarief.

Toetsing model

De ontwikkelde modelberekening is als volgt getoetst:

- **Urenvergelijking:** De calculatie van benodigde capaciteit is vergeleken met de (binnen Meerlanden) geregistreerde inzet voor deze diensten. In de vergelijking was sprake van complexiteit door a) een andere categorisering van ureninzet, b) aanwezige bedrijfsvoeringverschillen en c) onbekende ureninzet bij doorbesteding naar derden.
- **Kostenvergelijking:** De gecalculeerde kosten zijn vergeleken met de projectadministratie van Meerlanden. Ook hier was sprake van complexiteit door a) een andere indeling in kosten, b) kostenverschillen tussen zelf doen en uitbesteden en c) verschil in toerekening van staartkosten.

De toetsing heeft geleid tot verdere aanscherping van de normstelling in het tariefmodel. Doel hiervan is om zo goed mogelijk aan te sluiten op de werkelijkheid van Meerlanden.

Gemeente specifieke correcties

Uiteindelijk heeft de toetsing ook zichtbaar gemaakt dat de gekozen areaalcalculatie goed functioneert, maar in een beperkt aantal gevallen aanleiding geeft tot correctie voor gemeente specifieke factoren, zoals versleten areaal of andere bijzondere niet-beïnvloedbare factoren.

Indien uit urenvergelijking blijkt dat er een relevant verschil is tussen gecalculeerde uren en werkelijkheid, dat niet verklaarbaar is door bedrijfsvoeringkeuzen van Meerlanden dan is overwogen om een correctiefactor te hanteren. Het gaat o.a. om de volgende correcties.

- **Aalsmeer:** correctie voor lintwegen en grote oppervlakte aan bosplantsoen (zwerfvuil). Hier is de vervuiling veelal minder. Ook een correctie bij onkruidbeheersing voor oudere wijken.
- **Bloemendaal:** correctie voor lagere algemene kosten vanwege de regie-constructie. Het betreft hier vooral kosten voor contractmanagement en financiële administratie.
- **Haarlemmermeer:** correctie voor hogere vervuilingssnelheid; met name door hoogbouw (zwerfvuil).
- **Heemstede:** correctie voor hogere inzet als gevolg van directe sturing toezichthouder (zwerfvuil)
- **Hillegom:** correctie als gevolg van mogelijk onjuiste arealen (areaalinventarisatie onderhanden).

De impact van gemeente specifieke factoren is in de komende jaren (na invoering van uniform tarievenbeleid) scherper in beeld te brengen. Dit is mogelijk door het anders/gericht registreren van inzet, vergelijking met normen en afstemming met gemeenten hierover. Doel is om (gaandeweg) een steeds scherpere calculatie te kunnen maken, die rekening houdt met gemeente specifieke factoren.

Nota bene: Noordwijk is verdeeld in een voor Meerlanden bekend gebied (Noordwijkerhout, Zilk) waar Meerlanden al diensten levert en een nieuw gebied (Noordwijk Binnen en Noordwijk Zee), waar een deel van de gevraagde dienstverlening wordt geleverd door Heemskerk. Omdat in het nieuwe gebied geen (of beperkt) historie is opgebouwd, is het hier lastiger om rekening te houden met de gemeente specifieke omstandigheden.

Relatie met herijking

Een keuze voor uniform tarievenbeleid leidt ertoe dat Meerlanden alle dienstverlening op eenduidige wijze zal calculeren. Om dit op een beheersbare en controleerbare wijze te ondersteunen, maakt Meerlanden gebruik van Groenvision⁷. (Op dit moment is nog niet elke DVO ondergebracht in dit pakket.)

Elke drie jaar zijn de rekenregels in Groenvision te actualiseren (aanscherping van normen, bewerkingspercentages en standaard werkpakketten) en zijn de te hanteren uurtarieven opnieuw aan te sluiten op de kosten (conform begroting) van het herijkingsjaar.

3.5 Indicatie financiële impact

Toepassing van uniform tarievenbeleid leidt tot het volgende indicatieve beeld.

Resultaat	Aalsmeer	Bloemendaal	Haarlemmer- meer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Totaal
Op basis van uniforme tarieven								
Straatreiniging: zwerfvuil/handmatig	€ 95.000	€ -	€ 532.000	€ -	€ 18.000	€ -	€ 12.000	€ 657.000
Straatreiniging: machinaal	€ 123.000	€ -	€ 799.000	€ 109.000	€ 76.000	€ 73.000	€ 267.000	€ 1.447.000
Ledigen Prullenbakken	€ 69.000	€ -	€ 466.000	€ -	€ 57.000	€ -	€ -	€ 592.000
Onkruidbeheersing (verhardingen)	€ 234.000	€ -	€ 1.371.000	€ 246.000	€ 191.000	€ -	€ 173.000	€ 2.216.000
Reinigen kolken en lijngoten	€ 78.000	€ 19.000	€ -	€ -	€ 49.000	€ -	€ -	€ 147.000
Ongediertebestrijding	€ 2.000	€ -	€ 50.000	€ 3.000	€ 3.000	€ -	€ 1.000	€ 58.000
Bijplaatsing/illegale dumping	€ 26.000	€ -	€ 321.000	€ 8.000	€ 4.000	€ -	€ 35.000	€ 394.000
Meerwerk/Meldingen (reiniging)	€ 8.000	€ -	€ 21.000	€ 2.000	€ 5.000	€ -	€ 2.000	€ 38.000
Vegen evenementen, inclusief markten	€ 15.000	€ -	€ 47.000	€ 28.000	€ 59.000	€ 7.000	€ 85.000	€ 241.000
Graffiti en beplakking alle assets	€ 67.000	€ -	€ -	€ -	€ 48.000	€ -	€ 2.000	€ 117.000
Specials	€ -	€ 157.000	€ 199.000	€ 85.000	€ 53.000	€ 209.000	€ 229.000	€ 933.000
TBS-posten	€ 41.000	€ 181.000	€ 4.000	€ 236.000	€ 104.000	€ -	€ 11.000	€ 576.000
Staartposten	€ 388.000	€ 43.000	€ 1.026.000	€ 158.000	€ 205.000	€ 45.000	€ 213.000	€ 2.078.000
Totaal	€ 1.146.000	€ 401.000	€ 4.836.000	€ 875.000	€ 874.000	€ 333.000	€ 1.029.000	€ 9.495.000
Vergoeding o.b.v. Begroting 2021	€ 1.065.000	€ 352.000	€ 4.631.000	€ 899.000	€ 817.000	€ 333.000	nvt	€ 8.097.000
Vershil Reiniging (% t.o.v. huidig tarief)	7%	12%	4%	-3%	7%	-1%	nvt	4%

* afrondingsverschillen: door afronding op € 1.000

In bovenstaande doorrekening is een verschillenanalyse uitgevoerd tussen de uniforme tariefstelling en de (bij gemeente bekende) vergoeding o.b.v. de begroting 2021. Elke deelnemende gemeente ontvangt een aparte verschillenanalyse en een toelichting op de cijfers van de referentiesituatie.

In deze tabel is voor gemeente Noordwijk geen vergelijking gemaakt, omdat een deel van de dienstverlening gemeente Noordwijk (in 2021) niet is uitgevoerd door Meerlanden. Meerlanden treedt in overleg met gemeente Noordwijk om de financiële impact meer zichtbaar te maken (op basis van een onderscheid naar de gebiedsindeling vóór herindeling).

⁷ Dit softwarepakket is geïntegreerd in het ICT-landschap van Meerlanden, bevat de calculatie van de dienstverlening en biedt het overzicht op de planning en realisatie hiervan.

4 Tarievenstructuur Gladheid

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de tarievenstructuur uitgewerkt voor de gladheidsbestrijding. De voorgestelde structuur houdt rekening met de aard van de dienstverlening, waarbij sprake is van jaarlijkse instandhoudingskosten (vaste kosten) en de seizoenafhankelijke inzet (variabele kosten).

Het voorstel betreft vooral een tarievenstructuur, waarbij de gekozen tarieven per eenheid direct te koppelen zijn aan de prestatie, inzet en kosten. De voorgestelde tarievenstructuur wijkt af van de huidige werkwijze, en leidt tot financiële verschillen met de huidige tarievenstructuur.

In paragraaf 4.2 lichten wij de uitgangspositie nader toe. Inzicht hierin is van belang voor het kunnen duiden van de (verschillen als gevolg van een) nieuwe tarievenstructuur. In paragraaf 4.3 introduceren wij de tariefcalculatie (en onderliggende keuzen). In paragraaf 4.4 geven wij een indicatieve financiële vergelijking met de huidige tariefafspraken.

4.2 Huidige situatie

Meerlanden verzorgt de gladheidsbestrijding voor zeven gemeenten⁸, waarbij Meerlanden voor sommige gebieden gebruik maakt van dochter Heemskerk of onderaannemers.

Inhoud dienstverlening

Gladheidsbestrijding richt zich op 3 soorten gladheid: het bevriezen van een natte weg, gladheid door neerslag (sneeuw en ijs) en condensatiegladheid (bij lage wegtemperatuur en vocht). Het gaat om de volgende typen gladheidsbestrijding:

- **Preventief:** Voordat we gladheid verwachten, strooien we. Het beleid is erop gericht om het ontstaan van gladheid bij winterse omstandigheden zo veel mogelijk te voorkomen.
- **Curatief:** Soms strooien we na een preventieve actie ook nog extra (curatief), dus als het al glad is. Bij veel sneeuw of ijs is alleen een strooiactie vooraf (preventief) niet voldoende. Afhankelijk van de situatie wordt er vaker gestrooid, of bij hevige sneeuwval in korte tijd met sneeuwschuivers werken. Het overgrote deel van de strooiacties is echter preventief.
- **Curatief sneeuw:** Curatief met sneeuwschuivers.
- **Handmatig:** In opdracht handmatig strooien, bijvoorbeeld bruggen, voetpaden, et cetera.

Naast bovenstaande type werkzaamheden is er nog een relevant onderscheid tussen nat en droog strooien⁹. De gladheid wordt deels door Meerlanden en deels door onderaannemers uitgevoerd. De afspraken zijn gebaseerd op het (per gemeente unieke) gladheidsbestrijdingsplan. Voor veel gemeenten werkt Meerlanden vervolgens een uitvoeringsplan uit.

Per gemeente zijn verschillende routes en prioriteiten bepaald. Indien een ronde niet binnen 4 uur haalbaar is dan wordt óf een prioriteitenroute uitgevoerd óf extra inzet gepleegd. Meerlanden werkt bij voorkeur met Jewel (strooiareaal in één pakket¹⁰) en Vinterman (registratie km's en zout¹¹).

⁸ Van de deelnemende gemeenten neemt alleen Diemen deze dienst niet af.

⁹ Door het zout vlak voordat het op de weg wordt gestrooid nat te maken met een zoutoplossing, blijft het zout beter op de weg liggen, verwaait het minder, kan men nauwkeuriger strooien en is de maximale strooisnelheid veel hoger.

¹⁰ Heemstede, Haarlemmermeer.

¹¹ Niet alle strooiers zijn hierop toegerust: o.a. Bloemendaal, Hillegom en deel Lisse nog niet.

Afspraken

De dienstverleningsafspraken verschillen o.a. in wijze van aansturing (al dan niet zelfstandige uitrukbevoegdheid) en de financiering en verrekening (per uur, per gereden km, per ronde of op inspanningsverplichting (vrijhouden weg). Sterk samengevat zijn de verschillen in afspraken tussen de gemeenten als volgt te typeren:

- **Bloemendaal:** op regiebasis, verrekening per uur, minimaal 4 uur of meer bij aanhoudend actie (curatief). Meerlanden vraagt toestemming aan Bloemendaal. Bloemendaal bepaalt zelf het uitrukmoment en eventuele meerwerk. Bloemendaal hanteert kwaliteit- en prestatieafspraken conform de CROW standaard.
- **Hillegom:** uitrukbevoegdheid, via lumpsum. Bij voorkeur niet 's nachts rijden (tenzij weer omslaat).
- **Lisse:** deels uitrukbevoegdheid bij Meerlanden en informeren gemeente bij aanvang uitruk (uitgezonderd: bij onzekere weersomstandigheden), verrekening per gereden km.
- **Haarlemmermeer:** uitrukbevoegdheid bij Meerlanden binnen afgesproken parameters (verrekening per gereden km) en informeren gemeenten bij aanvang uitruk. Bij meerwerk vooraf toestemming vragen.
- **Aalsmeer:** uitrukbevoegdheid bij Meerlanden binnen afgesproken parameters (aantonen achteraf referentie route met werkelijk route) en informeren gemeenten vooraf. Verrekening per strooiroonde (minimaal 4 uur), bij meerwerk eerst toestemming vragen.
- **Heemstede:** uitrukbevoegdheid bij Meerlanden. Gemeente vooraf informeren, verrekening per strooiroonde (minimaal 4 uur) of meer indien nodig.
- **Noordwijk (Noordwijkerhout, Zilk):** In Noordwijkerhout en de Zilk bepaalt Meerlanden (Heemskerk) op basis van de meldingen van Roadmaster DTN of en wanneer er uitgerukt dient te worden. Alle uren worden in rekening gebracht en iedere ronde heeft een minimum van 3,5 uur.

Kostenstructuur en begroting

Bij uitvoering van gladheidsbestrijding is onderscheid te maken naar vaste en variabele kosten. De kostendragers zijn o.a.:

- Vaste jaarlijkse kosten: onder andere
  - Opleidingskosten en consignatievergoeding
  - Beheer (strategische) zoutvoorraad
  - Kosten (o.a. onderhoud) strooiers, stalling en pekel-menginstallatie
- Variabele kosten: onder andere
  - Inzet chauffeur en gladheidsbestrijdingsmaterieel
  - Strooimiddel (zout, natriumchloride)
- Specifieke kosten: onder andere
  - Onderhoud wegsensoren
  - Zoutkisten plaatsen en bijvullen

In 2011 hebben gemeenten en Meerlanden gezamenlijk de aanpak en de werkwijze bij de bestrijding en het voorkomen van gladheid geoptimaliseerd. Inzet was om de gladheid preventief te bestrijden met behulp van de zogenaamde “natzoutmethode”. Dit heeft o.a. geleid tot afspraken over de strategische zoutvoorraad en een (meer) uniforme werkwijze en calculatie.

Referentiebegroting

In haar bedrijfsbegroting raamt Meerlanden alleen de vaste kosten (en de hierbij behorende omzet). Het aantal gladheidsrondes is niet voorspelbaar; deze zijn niet vooraf geraamd. Dit leidt

ertoe dat de referentiebegroting (gebaseerd op de bedrijfsbegroting van Meerlanden) niet een integraal beeld geeft van de kosten.

Om te komen tot een goede tariefcalculatie en vervolgens financiële indicatie is uitgegaan van de calculatiestaat (per gemeente) en een fictief aantal uitrukken in het referentiejaar. Dit leidt tot de volgende referentiebegroting¹².

Referentiebegroting Gladheid	Bloemen- Haarlemmer-							Totaal
	Aalsmeer	daal	meer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk	
Vaste posten	€ 79.600	€ 62.600	€ 671.900	€ 91.300	€ 9.600	€ 14.200	€ 14.500	€ 943.700
Variabele posten	€ 72.800	€ 94.100	€ 334.600	€ 70.300	€ 57.100	€ 48.800	€ 56.300	€ 734.000
Specifieke posten	€ 20.200	€ 8.000	€ 107.500	€ 16.900	€ -	€ 8.000	€ 1.600	€ 162.300
	€ 172.600	€ 164.700	€ 1.114.000	€ 178.500	€ 66.700	€ 71.000	€ 72.400	€ 1.840.000

4.3 Tariefcalculatie

Voor de tariefcalculatie is onderscheid gemaakt in de drie typen posten. Wij lichten de tariefcalculatie per onderdeel toe.

4.3.1 Vaste posten

Uitgangspunt is een vaste kostendekkende vergoeding (per post) voor het beschikbaar houden van de dienstverlening. In totaliteit is daardoor sprake van een benodigde extra vergoeding (over alle gemeenten) van circa € 50.000,- (5%) ten opzichte van de huidige calculatiestaten. Het betreft hier een vaste vergoeding, die gekoppeld is aan de omvang en organisatie van gladheid voor de betreffende gemeente. Verder is sprake van een verbeterde allocatie naar gemeente, waardoor financiële verschillen per gemeente ontstaan.

De vaste posten hebben betrekking op de volgende activiteiten:

Beschikbaar houden opslagterrein: € 395.000,-

Kosten per locatie voor afschrijving, financiering en onderhoud stalling en zoutloods. Deze zijn naar rato van het aantal strooiers verdeeld over de gemeenten, die gebruik maken van de locatie. De kosten van de natzoutinstallatie Rijsenhout zijn verdeeld op basis van het zoutverbruik t.b.v. de natzoutinstallatie.

Beschikbaar houden stroomaterieel: € 307.000,-

Dit betreft de afschrijving, financiering, onderhoud en het reinigen van de strooiers (per type strooier) en sneeuwplougen. Hierbij is rekening gehouden met het eigenaarschap van de strooiers en de plougen. De afschrijvingstermijn bedraagt 10 jaar.

Wintertraining: € 14.000,-

Dit betreft kosten voor de volgende trainingen (om deskundigheid en inzetbaarheid te garanderen):

- Specifiek Deskundigheid Winterdienst (SDW): 1 keer per 5 jaar voor alle medewerkers
- Weer en Gladheid: 1 keer per 3 jaar voor alle coördinatoren
- Opleiding Gladheid meldsysteem: 1 keer per 5 jaar voor de coördinatoren die verantwoordelijk zijn voor de gladheidsbestrijding in Haarlemmermeer.

De kosten zijn per gemeente berekend o.b.v. het aantal medewerkers dat werkzaam is voor de betreffende gemeente. Indien medewerkers voor meerdere gemeenten werkzaam zijn

¹² Elke gemeente ontvangt een aansluiting tussen a) de referentiesituatie conform Meerlanden-begroting, b) de bijgestelde referentiebegroting conform calculatiestaat en fictief aantal uitrukken en c) de hierop gebaseerde vergoeding op basis van de nieuwe tariefstructuur.

(coördinatoren) zijn de kosten naar rato van het aantal strooiers per gemeente verdeeld.

Vlootschouw + referentieroute: € 33.000,-

Van alle locaties zijn op basis van de inzet voor de vlootschouw (4 uur) en de referentieroute (3 uur) de kosten berekend op basis van de standaardtarieven van voertuigen en personeel. De totale kosten zijn naar rato van het aantal strooiers per gemeente verdeeld.

Consignatievergoeding: € 245.000,-

Van alle locaties zijn de totale consignatiekosten berekend op basis van de standaard personeelstarieven. De consignatie bedraagt 22 weken. De totale kosten zijn naar rato van het aantal strooiers per gemeente verdeeld.

4.3.2 Variabele posten

Uitgangspunt is een vergoeding per strooiroonde, waarbij deze is gebaseerd op de afgesproken gladheidsroutes, een genormeerde kostprijs voor mens en middelen en de door aandeelhouders besloten marge voor risico en reservering. Om een tarief (en het financieel effect) te kunnen bepalen, is per gemeente uitgegaan van 18 strooi rondes doordeweeks en 7 strooi rondes in het weekend/op feestdagen. De dooimiddelen worden één-op-één verrekend met de gemeenten.

In totaal komt de benodigde vergoeding vrijwel overeen met de vergoeding conform huidige calculatiestaten (verschil: € 5.000,-). Er is sprake van nacalculatie op basis van gereden rondes (met een tariefverschil voor weekdays en weekend) en afgenomen tonnage dooimiddel.

De variabele posten hebben betrekking op de volgende activiteiten:

Strooiroonde

Van alle locaties zijn op basis van de inzet voor een reguliere strooiroonde (4 uur) de kosten berekend op basis van standaardtarieven van voertuigen en personeel, inclusief inzet coördinatoren (5 uur), opbouwers en beladers/shovel voor strooizout. De totale kosten zijn naar rato van het aantal strooiers per gemeente verdeeld. Er is een apart tarief voor de strooi rondes in het weekend/op feestdagen.

Aandachtspunt: Het op maat strooien is nog niet gestandaardiseerd. Voorstel is om deze apart te ramen en op te nemen in het tarievenblad. Het gaan hier om kleine bedragen voor specifieke bestrijdingen of inzet die niet jaarlijks plaats vindt, zoals bijvoorbeeld handmatige inzet, borstelen/ploegen van sneeuw of extra inzet van een strooier.

Dooimiddelen

De gekozen uitwerking is vergelijkbaar met de tarieven voor verwerking van afval & grondstoffen. De kosten worden integraal (inclusief kosten voor overslag- en transportkosten) in rekening gebracht bij de gemeente. Er is geen apart in rekening te brengen handlingfee (deze is al via de DVO Afval & Grondstoffen verrekend).

Het tonnage strooizout in het model betreft een raming o.b.v. het aantal strooi rondes in het model. De verrekentarieven per type dooimiddel per ton zijn gebaseerd op de actuele inkoop tarieven. Waar relevant is sprake van een opslag voor overslag en transport van strooizout van de opslag Noordwijkerhout naar de werkvoorraden op de strooi locaties.

4.3.3 Specifieke posten

Niet alles kan redelijkerwijs worden geüniformeerd. Een aantal specifieke posten wordt apart verrekend met de betreffende gemeente. Hierbij is sprake van een (tussen Meerlanden en gemeente) gemaakte maatwerk-afspraken. Uitgangspunt is voldoende dekking van de werkelijke kosten. De specifieke posten kunnen – afhankelijk van de DVO-afspraken – op maat worden aangepast.

De specifieke posten hebben betrekking op:

Aanhouden strategische zoutvoorraad

Dit betreft de vergoeding voor het aanhouden van strategisch zout in de opslagloods in Noordwijkerhout. Totale kosten voor afschrijving, financiering en onderhoud zijn teruggerekend naar een tonnageprijs op basis van een capaciteit van 3.300 ton. In het tarievenmodel zijn de tonnages opgenomen, zoals de gemeenten dat in de huidige situatie hebben vastgelegd.

Databeheer, routenavigatie en onderhoud wegsensoren

Dit betreft de calculatie van licenties en kosten van Jewel, webapplicatie, routebegeleiding, tablets en MeteoGroup. Ook valt hier de specialty voor gemeente Haarlemmermeer onder (wegsensoren). De verdeling naar gemeenten is op basis van kosten en mate van gebruik (i.e. aantal licenties, aantal tablets).

Overig maatwerk

Verder kunnen nog de volgende specifieke posten worden toegerekend:

- *Strooien moeilijk bereikbare locaties*
Dit betreft een maatwerk-inzet voor de gemeente Haarlemmermeer voor de moeilijk begaanbare locaties, inclusief bruggen Nieuw-Vennep.
- *Zoutkisten (jaarlasten, plaatsen, vullen, ophalen)*
Dit betreft de calculatie van werkzaamheden met betrekking tot de zoutkisten. Dit is inclusief de jaarlasten van kisten in Haarlemmermeer (eigendom van Meerlanden), gebaseerd op huidige betonnen exemplaren. De afgeschreven exemplaren worden in 2021 vervangen door kunststof exemplaren, deze zijn meegenomen in het tarievenblad.
- *Inrijpalen plaatsen/verwijderen*
Dit betreft de calculatie verwijderen en plaatsen inrijpalen, specialty voor Haarlemmermeer. Verrekening is op basis van de werkelijke kosten.
- *Consignatie borstelmachines tractoren*
Dit is een specialty voor de gemeenten Haarlemmermeer en Heemstede. Het betreft consignatie voor tractoren en borstelmachines bij derden. Verrekening is op basis van de werkelijke kosten.

4.4 Indicatie financiële impact

Toepassing van uniform tarievenbeleid leidt tot het volgende indicatieve beeld.

Resultaat	Aalsmeer	Bloemendaal	Haarlemmer- meer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk	Totaal
Op basis van uniforme tarieven								
Vaste posten	€ 113.000	€ 53.000	€ 608.000	€ 113.000	€ 58.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 993.000
Variabele posten	€ 74.000	€ 96.000	€ 333.000	€ 68.000	€ 55.000	€ 57.000	€ 55.000	€ 739.000
Specifieke posten	€ 24.000	€ 9.000	€ 116.000	€ 18.000	€ -	€ 8.000	€ 2.000	€ 176.000
	€ 211.000	€ 158.000	€ 1.057.000	€ 199.000	€ 113.000	€ 89.000	€ 81.000	€ 1.908.000
Vergoeding 2021 o.b.v. calculatiestaat								
Vaste posten	€ 80.000	€ 63.000	€ 672.000	€ 91.000	€ 10.000	€ 14.000	€ 15.000	€ 945.000
Variabele posten	€ 73.000	€ 94.000	€ 335.000	€ 70.000	€ 57.000	€ 49.000	€ 56.000	€ 734.000
Specifieke posten	€ 20.000	€ 8.000	€ 108.000	€ 17.000	€ -	€ 8.000	€ 2.000	€ 163.000
	€ 173.000	€ 165.000	€ 1.114.000	€ 179.000	€ 67.000	€ 71.000	€ 72.000	€ 1.841.000
Verschil								
Vaste posten	€ 33.000	€ -10.000	€ -64.000	€ 22.000	€ 48.000	€ 10.000	€ 9.000	€ 48.000
Variabele posten	€ 1.000	€ 2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ -2.000	€ 8.000	€ -1.000	€ 4.000
Specifieke posten	€ 4.000	€ 1.000	€ 8.000	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ 14.000
	€ 38.000	€ -7.000	€ -58.000	€ 21.000	€ 46.000	€ 18.000	€ 8.000	€ 66.000
Verschil Gladheid (% t.o.v. huidig tarief)	22%	-4%	-5%	12%	69%	25%	11%	4%

In bovenstaande doorrekening is een verschillenanalyse uitgevoerd tussen de uniforme tariefstelling en de (bij gemeente bekende) vergoeding o.b.v. de calculatiestaat 2021. Elke deelnemende gemeente ontvangt een aparte verschillenanalyse en een toelichting op de cijfers van de referentiesituatie. In deze tabel is voor Hillegom het vergelijk gemaakt met de inschrijfstaat van maart 2022 (prijspeil 2021).

5 Voorstel dienstverleningsafspraken

5.1 Inleiding

Het voorstel voor nieuwe tarievenbeleid moet ook worden verankerd in de dienstverleningsafspraken. Daarvoor is het gewenst om de bestaande overeenkomsten te vervangen met een nieuwe, uniforme dienstverleningsovereenkomst.

In dit hoofdstuk wordt de DVO-structuur en inhoud nader toegelicht, waarbij de reeds gemaakte DVO-keuzen in het eerdere traject behouden blijven en – waar nodig – worden aangepast aan het dienstenpakket ‘reiniging en gladheid’.

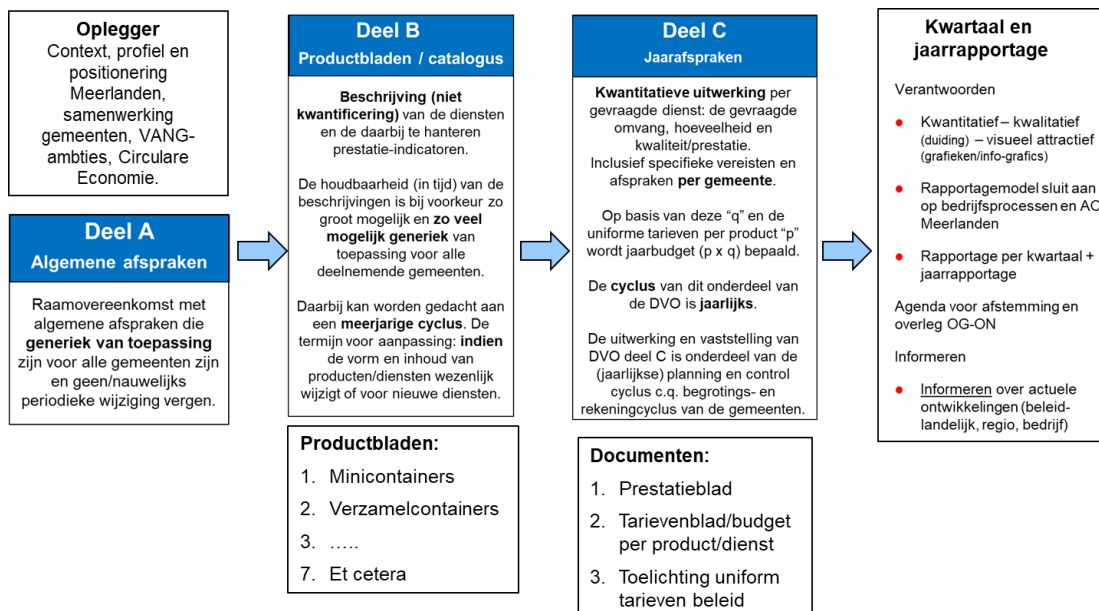
In paragraaf 4.2 gaan wij nader in op de voorgestelde DVO-structuur en de belangrijkste wijziging in de DVO-uitwerking. In paragraaf 4.3 gaan wij in op de inhoudelijke bepalingen van de DVO. In paragraaf 4.4 lichten wij vervolgens toe op welke wijze de nieuwe DVO moet worden geïmplementeerd. Tenslotte is een modelovereenkomst (deel A) opgenomen in de bijlage.

5.2 Structuur van de DVO

Voor gemeenten en Meerlanden is het wenselijk om – zoveel mogelijk – vanuit één DVO-model te werken voor alle uniforme diensten. Ten behoeve van uniform tarievenbeleid voor ‘afval en grondstoffen’ is inmiddels een uniform model uitgewerkt en in gebruik. Gemeenten en Meerlanden hebben dit model uitgebreid en zorgvuldig beoordeeld en juridisch laten toetsen.

Structuur van de dienstverleningsovereenkomst

Het gekozen model bevat een gelaagde DVO-structuur. In onderstaande figuur is het model gevisualiseerd op basis van de dienstverlening ‘Afval en Grondstoffen’.

Ook voor de reinigingsdiensten en gladheidsbestrijding is het model van toepassing. In het model is onderscheid te maken in de volgende delen:

- **DVO deel A: Algemeen**

Deel A is gericht op de wederzijdse rechten en verplichtingen. Deze algemene afspraken zijn uniform en gelden voor alle gemeenten. Deel A beschrijft de uitgangspunten van de samenwerking en inrichting van de opdrachtgever- en opdrachtnemerrelatie. Ook de algemene kwaliteitsvereisten omtrent dienstverlening door Meerlanden en procesafspraken zijn hierin belegd. Deze afspraken worden slechts

incidenteel gewijzigd.

- **DVO deel B: productbeschrijving**
Deel B beschrijft de te leveren diensten. De houdbaarheid (in tijd) van de beschrijvingen is zo groot mogelijk (denk aan enkele jaren), en zo veel mogelijk van toepassing voor alle deelnemende gemeenten. De beschrijving is zo veel mogelijk kwalitatief van aard, waarbij de specifieke (en per gemeente verschillende) hoeveelheden in deel C worden vastgelegd. Indien de inhoud van de dienstverlening wijzigt dan wordt dit verwerkt in deel B.
- **DVO deel C: prestatieblad en tarievenblad (jaarbudget)**
Deel C betreft de kwantificering van de gevraagde prestaties en bepaling van het budget. Dit deel omvat de kwantitatieve uitwerking per dienst, inclusief eventuele maatwerkafspraken.

In principe blijft de samenwerking (en daarmee de gewenste samenwerkingsafspraken) ongewijzigd voor de reinigingsdiensten en gladheidsbestrijding. DVO Deel A voorziet in geschikte bepalingen, die passend zijn bij deze samenwerking. DVO Deel B en Deel C zijn specifiek voor de onderzochte dienstverlening én is toegespitst op de dienstverleningsvraag van elke gemeente. Het inhoudelijk verschil in de te leveren diensten komt vooral tot uiting in DVO Deel B en Deel C.

Belangrijkste wijziging in DVO-structuur

Veel gemeenten herkennen de bepalingen van DVO Deel A¹³ ook vanuit de Rationalisatie Automatisering Grond, Water en Wegenbouw (RAW) en Uniforme Administratieve Voorwaarden (UAV). Deze regelen een gelijkwaardige rechtsverhouding tussen opdrachtgever en aannemer en bieden hiervoor een duidelijke administratieve basis. Dit stelsel is zeer volledig uitgewerkt.

Vanwege de herkenbaarheid (vanuit gemeenten), de vergaande mate van standaardisering én de (o.a. juridische) duidelijkheid van dit stelsel is verkend in hoeverre dit bruikbaar is voor Meerlanden en haar gemeenten. Na vergelijking en beoordeling met de DVO Deel A voor 'Afval & Grondstoffen' blijkt het grootste verschil terug te voeren op de samenwerkingsrelatie tussen gemeente en Meerlanden. In de DVO Deel A 'Afval & Grondstoffen' zijn hiervoor specifieke bepalingen opgenomen.

Voorstel is om de DVO-structuur en samenwerkingsafspraken te behouden. Verder stellen wij voor om daar waar de DVO niet in voorziet, terug te vallen op de RAW en UAV. Hiervoor is:

- De structuur van DVO Deel A omgebouwd naar de opbouw van de UAV.
- Een aantal bepalingen van de RAW/ UAV uitgesloten.
- Een aantal bepalingen van de RAW/ UAV vervangen met bepalingen in DVO Deel A.
- In DVO Deel A verwezen naar de RAW en UAV indien en voor zover de DVO zelf hierover geen afspraken bevat.

In de volgende paragraaf wordt het voorstel voor de DVO 'Reiniging en Gladheid' per deel toegelicht.

5.3 Uitwerking afspraken voor Reiniging en Gladheid

Wij lichten de voorgestelde DVO per deel nader toe.

5.3.1 Deel A. Algemene bepalingen

Allereerst, het voorstel voor DVO Deel A is inhoudelijk gelijk aan de reeds bestaande DVO. Hierop is vooral aangevuld (vanuit UAV) en anders gerubriceerd. Het model DVO Deel A is in verschillende

---

¹³ Zoals afspraken inzake duur en wijziging van de overeenkomst, overmacht, overlegstructuur, ingebrekestelling en geschillen.

hoofdstukken uitgewerkt. Wij vatten de belangrijkste bepalingen hier kort samen:

Algemeen

In dit hoofdstuk is de opzet van de dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. Hierin is onder andere aangegeven dat 'daar waar de DVO niet in voorziet, de bepalingen van RAW en UAV van toepassing zijn'. Hierop zijn de volgende bepalingen uitgezonderd:

- De verplichtingen van opdrachtgever en aannemer. Deze bepalingen zijn vervangen met nieuwe bepalingen in hoofdstuk 2 'Verplichtingen'.
- De kortingsregeling. Deze bepalingen zijn vervangen voor een samenwerkingsgerichte escalatieladder, waarbij eerst gelegenheid wordt geboden voor herstel en verbetering.

Belangrijk hierbij is dat in geval van tegenstrijdigheden de bepalingen in Deel A, Deel B en Deel C prevaleren boven de RAW en UAV.

Verplichtingen

In dit hoofdstuk zijn de rollen van gemeenten en Meerlanden uitgewerkt, waarbij de beschrijving duidelijkheid geeft over de beoogde samenwerkingsrelatie (voor zover relevant in de dienstverlening). Ook gaat het hier over inschakeling van derden, naleven van regels en voorschriften en verkrijgen van o.a. vergunningen.

Voor deze bepalingen zijn ook veel teksten vanuit de UAV overgenomen (met als verschil dat niet langer wordt gesproken over de rol van 'aannemer'). Daarmee wordt sterk gesteund op het reeds bestaande stelsel. Dit is een verbetering ten opzichte van DVO Deel A 'Afval & Grondstoffen'; hier zijn de verplichtingen minder duidelijk en compleet beschreven.

Dit moet leiden tot een wederzijds goed begrip van overeengekomen rol en verantwoordelijkheden, die de partijen hebben in de samenwerking. Hierdoor zijn discussiepunten over de inhoud van het werk te verminderen (ten opzichte van een traditioneel RAW-contract).

Uitvoering en Kwaliteit

In dit hoofdstuk zijn de algemeen van toepassing zijnde uitvoeringsvoorwaarden opgenomen. Het gaat hierbij om gebruikelijke eisen, zoals arbo en duurzaamheid. Ook bevat het hoofdstuk de volgende – voor de samenwerkingsconstructie – relevante afspraken:

- **Kwaliteitsmonitoring, evaluatie en rapportage**
Er zijn afspraken gemaakt voor een transparante en onafhankelijke monitoring (als input voor overleg).
- **Overlegstructuur**
De verschillende overleggen zijn uitgewerkt, waarbij o.a. ook sprake is van themabijeenkomsten met beleidsmedewerkers en halfjaarlijks bestuurlijk overleg.
- **Informatievoorziening**
De bepaling is opgenomen dat gemeenten én Meerlanden zich verplichten om elkaar tijdig en volledig te informeren over alle zaken, die van belang kunnen zijn voor de ander voor een correctie uitvoering van de DVO.
- **Overmacht**
In principe Meerlanden aansprakelijk voor de dienstverlening, behalve bij onder meer bijzondere weersomstandigheden en extreme situatie.
- **Vermoeden onvoldoend werk**
In plaats van het direct kortingen (kunnen) opleggen, is een procedure opgenomen, waarbij Meerlanden gelegenheid heeft tot herstel (escalatie t/m ingebrekestelling blijft mogelijk).

- **Mutaties**

Een bijzondere bepaling betreft het doorgeven van mutaties in arealen, kwantiteit of kwaliteit dienstverlening. Dit is relevant voor het kunnen calculeren van de dienstverlening.

Tarieven, verrekening en facturering

In dit hoofdstuk wordt het tarievenbeleid verankerd. De voorgestelde keuzen (en de onderliggende principes) worden hierin beschreven. De teksten komen grotendeels overeen met de DVO Deel A van 'Afval & Grondstoffen'. Wel zijn teksten specifiek gemaakt voor de reinigingsdiensten en gladheidsbestrijding.

Belangrijkste verschil met 'Afval & Grondstoffen' betreft de index-grondslag, waarbij de verhouding tussen personele lasten en overige kosten (voor deze dienstverlening) anders is. Verder zijn de benodigde (en reeds voor Afval & Grondstoffen bestaande) afspraken t.a.v. wijzigingen en kostenverhogende afspraken en wijziging dienstverlening opgenomen (desintegratieregeling bij forse afname van omzet).

Looptijd, aanpassen en beëindigen overeenkomst

De kernafspraken zijn gelijk aan de afspraken in DVO Deel A 'Afval & Grondstoffen'. De afspraken geven partijen duidelijkheid over het wederzijds commitment. De volgende afspraken zijn opgenomen:

- Looptijd voor onbepaalde tijd;
- Beëindigingstermijn van 2 jaar vanaf Kennisgevingsdatum (met voorafgaand overleg);
- Desintegratiekostenregeling, waarbij deze kosten door vertrekkende gemeente worden gecompenseerd.

Slotbepalingen

In de slotbepalingen is de belangrijkste bepaling de geschillenregeling. Hierbij is allereerst sprake van arbitrage en in het uiterste geval van een rechterlijke uitspraak.

Verder zijn hierin ook bijlagen opgenomen, die van belang zijn voor uitvoering en begrip van de afspraken in deze overeenkomst. Zo is onder andere verwezen naar een specificatie desintegratiekosten (de onderlegger voor het bepalen van desintegratiekosten-vergoeding) en de procedure vermoeden onvoldoend werk.

5.3.2 Deel B. Productbeschrijving

In Deel B wordt de te leveren dienstverlening beschreven. Het gaat daarbij om de feitelijke dienstverlening (werkbeschrijving) en nadere bepalingen over de uitvoerings-, en verantwoordingswijze.

Deel B. Beschrijving dienstverlening

Voor de reinigingsdiensten en gladheidsbestrijding sluiten wij aan bij de RAW-systematiek. Hierbij is sprake van een werkbeschrijving voor alle werkzaamheden, waarvoor omschrijvingen beschikbaar en de arealen/ hoeveelheden bekend zijn (in bestekvorm, zie onderstaand voorbeeld).

BESTEKS POST- NUMMER	CATALOGUSNUMMER						OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING	HOEEVEELHEID TER INLICHTING
	HOOFD- CODE	DEFICODE								
		1	2	3	4	5	6			
11										
110010	501171							are	5.200,00	V
		1								
			3							
				2						
					2					
						9				

Daar waar tegenstrijdigheden aan het licht komen tussen de RAW-systematiek (en de Standaard 2020) en bepalingen in deze DVO prevaleert hetgeen voortvloeit uit de tekst van de DVO.

Algemene afspraken Deel B

Daar waar afspraken niet passen in de RAW-systematiek worden deze tekstueel omschreven in DVO Deel B. Het gaat hier om algemeen geldende of bijzondere bepalingen, die relevant zijn voor de dienstverlening.

Wij stellen de volgende bepalingen voor (indien van toepassing voor de gemeente):

- **Rapportage:** uitwerking van inhoud rapportages;
- **Overleggen:** uitwerking overlegpunten per type overleg en deelnemers;
- **Communicatie:** verdeling van taken en verantwoordelijkheden omtrent communicatie naar college, raad, inwoners en andere partijen;
- **Areaalmutaties:** concretisering van afspraken over levering en verwerking van areaalmutaties (en de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en Meerlanden);
- **Advisering en projecten:** nadere afspraken over de adviesrol van Meerlanden en het komen tot verbetervoorstellen projecten (op basis van specifieke offertes);
- **Monitoring:** werkwijze bij gereed melding en keuring van de uitgevoerde werkzaamheden (indien dit afwijkt van RAW/UAV);
- **Meldingen:** werkwijze bij meldingen van derden en bij meldingen van opdrachtgevers.

Nota bene: In geval van beeldkwaliteitsafspraken maken gemeenten en Meerlanden een op de samenwerking afgestemde afspraak, waarbij het uitgangspunt ligt op het verbeteren van de dienstverlening en daarmee de kwaliteit van de openbare ruimte (en niet de standaard toepassing van een korting). Een model-beschrijving van de beeldkwaliteitsprocedure is opgenomen in de bijlage.

5.3.3 Deel C. Jaarafspraken

Deel C bevat inhoudelijk het volgende:

- De jaaromzet en de hierbij behorende tarieven per eenheid.
- De arealen en hoeveelheden, waarop de jaaropdracht is gebaseerd.

Voorstel is om voor de opbouw van Deel C gebruik te maken van de zogenaamde ‘inschrijfstaat’ (gebaseerd op RAW). Voordeel hiervan is dat het voor een aantal gemeenten een grote herkenbaarheid heeft. Een ander voordeel is dat voorcalculaties hiermee vaak eenvoudiger te maken zijn en er sprake is van een kleinere kans op fouten, omdat de calculatieprogramma’s hetzelfde RAW-format hanteren en diverse controlemechanismen bevat.

In het model Deel C (‘inschrijfstaat’) worden hoeveelheden, tarieven per eenheid en de jaaromzet op gestructureerde wijze gepresenteerd. Bovendien geeft dit model veel transparantie over de – aan de dienstverlening verbonden – kosten. De facturatie is gebaseerd ncalculatie.

Wij lichten de opzet kort toe (zie bijlage ‘toelichting op inschrijfstaat’ voor meer informatie).

Activiteiten

Per uniforme dienst is de beschrijving (conform Deel B) uitgewerkt in hoeveelheden en een prijs per eenheid (tarief). De hoeveelheden kunnen zijn uitgedrukt in (o.a.) are, uren, stuks, m1 of m2.

De opdrachtgever bepaalt het type resultaatsverplichting (frequentie, kwaliteit, regie of TBS). Streven is om – per dienst - zoveel mogelijk eenzelfde type resultaatsverplichting aan te gaan.

In de prijs per eenheid zijn alle kosten inbegrepen, die nodig zijn voor het tot stand brengen van de resultaatsverplichting. Dit is overeenkomst artikel 01.01.03 lid 02 van de Standaard of artikel

01.01.06 lid 02 voor RAW-raamovereenkomsten.

Staartposten

Conform de RAW-systematiek stellen wij voor om met staartposten te werken. Hierdoor zijn tarieven voor dienstverlening door gemeenten gemakkelijker in benchmarks met elkaar te vergelijken. Een ander voordeel is dat de omvang van specifieke kostencategorieën transparant kunnen worden gemaakt en in tarievenbeleid kunnen worden vastgesteld (door de aandeelhouders). Voor opdrachtgevende gemeenten zijn deze kosten vervolgens een vast gegeven.

Het totaalbedrag van alle activiteiten is vermeld onder het zogenaamde ‘subtotaal’. Als additionele kosten is daarnaast rekening te houden met verschillende staartposten. Deze zijn als volgt:

Staartpost	Omschrijving (toepassing bij uniform tarievenbeleid)
Algemene kosten	Overhead, waarbij sprake is van een – voor alle gemeenten - vast percentage van het subtotaal
Uitvoeringskosten	Gemeente-specifieke kosten, zoals huur schaftkeet en andere specifieke huisvestingskosten, kwaliteitsmonitoring en inzet toezicht/uitvoerder.
Opbrengsten	Verwerkingskosten, zoals stortkosten, veegvuil, zwerfvuil, oude klinkers. Dit zijn ‘negatieve opbrengsten’.
Winst en risico	Afgesproken percentage voor risico en reservering (gelijk aan ‘Afval & Grondstoffen’).
Stelposten	Binnen de opdrachtsom vallende posten, waarbij de opdrachtgever bepalend is voor doel en inzet hiervan.
Bijdragen RAW-systematiek	Toerekening van de verplichte bijdrage voor RAW en FCK-CT (Fonds Collectieve Kennis-Civiele Techniek).
Eenmalige kosten	Niet van toepassing. Mogelijk in te zetten voor bijzondere financiële afspraken met een gemeente De facturatie is gebaseerd op de afspraken in Deel C en is op basis van nacalculatie.

6 Financiële indicatie en vervolg

6.1 Inleiding

Met het uitwerken van het uniform tarievenbeleid zijn de calculatiewijzen ontwikkeld voor de uniforme dienstverlening. Voor reiniging en gladheidsbestrijding is de dienstverlening in 2021 doorgerekend op basis van uniforme tarieven en (indicatief) vergeleken met de tariefstelling in 2021. Dit geeft een indicatief beeld van de financiële impact. In paragraaf 6.2 wordt de indicatieve financiële impact samengevat per gemeente. Daarbij lichten wij de belangrijkste oorzaken van het verschil kort toe.

Met uniform tarievenbeleid wordt besloten tot een consistente gedragslijn in het bepalen van de (hoogte van de) tarieven. De basis is een tarief op basis van integrale kosten. Aansluitend is dan ook een mechanisme nodig om te zorgen voor blijvende maatschappelijk aanvaardbare tarieven. Daarvoor is een periodieke beoordeling van de doelmatigheid voorzien. In paragraaf 6.3 wordt deze toegelicht.

Tot slot is in paragraaf 6.4 een implementatievoorstel van Meerlanden opgenomen. Het voorstel voorziet in een geleidelijke ingroei naar het tariefniveau, zoals beschreven in dit beslisdocument. Met het implementatievoorstel draagt Meerlanden bij aan het opvangen van een (eventuele) eenmalige financiële schok als gevolg van uniform tarievenbeleid.

6.2 Indicatie financiële impact

Op basis van de doorrekening van uniform tarievenbeleid voor reiniging en gladheidsbestrijding ontstaat het volgende financiële beeld (zie onderstaande tabel):

Integraal: Reiniging en Gladheidsbestrijding Referentiejaar 2021	Aalsmeer	Bloemendaal	Haarlemmermeer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk
<i>Referentiebegroting</i>							
Reiniging	€ 1.065.000	€ 352.000	€ 4.631.000	€ 899.000	€ 817.000	€ 333.000	nvt
Gladheid (o.b.v. calculatiestaat)	€ 173.000	€ 165.000	€ 1.114.000	€ 179.000	€ 67.000	€ 71.000	€ 72.000
<i>Uniforme tarieven</i>							
Reiniging	€ 1.146.000	€ 401.000	€ 4.836.000	€ 875.000	€ 874.000	€ 333.000	€ 1.029.000
Gladheid	€ 211.000	€ 158.000	€ 1.057.000	€ 199.000	€ 113.000	€ 89.000	€ 81.000
Vershil Reiniging	€ 81.000	€ 50.000	€ 205.000	€ -24.000	€ 57.000	€ -	nvt
Vershil Gladheid	€ 38.000	€ -7.000	€ -57.000	€ 20.000	€ 46.000	€ 18.000	€ 9.000
Vershil (abs.)	€ 119.000	€ 43.000	€ 148.000	€ -4.000	€ 103.000	€ 18.000	nvt
Vershil (rel.)	10%	8%	3%	-0,4%	12%	4%	nvt

De belangrijkste oorzaken voor het verschil met de referentiesituatie zijn:

- **Algemeen:** marge gelijkgetrokken naar 5% (was circa 0%)
- **Aalsmeer:** verschil vooral door toerekening van gemeente-specifieke kosten
- **Bloemendaal:** verschil in uurtarief en hanteren opslag algemene kosten
- **Haarlemmermeer:** beperkt verschil, vooral effect van uniform uurtarief
- **Heemstede:** vooral minder omzet gekoppeld aan minder inzet Paswerk
- **Hillegom:** hanteren opslag algemene kosten en onvoldoende dekking voor beschikbaarheid gladheidsmaterieel
- **Lisse:** verschil door lagere inzet combi machinaal vegen en onkruid
- **Noordwijk (Noordwijkerhout, de Zilk):** hanteren opslag voor algemene kosten

De financiële indicatie is gebaseerd op de dienstverlening en kosten van het referentiejaar. Na besluit tot implementatie moeten de tarieven worden vastgesteld na toepassing van een indexatie. Inmiddels is bekend dat de sector voor sommige diensten (zoals gladheidsbestrijding) te maken

heeft met forse tariefsverhogingen.

6.3 Beleidsregel ‘periodieke beoordeling doelmatigheid’

Onderdeel van het uniform tarievenbeleid is:

“... het periodiek beoordelen van het functioneren en presteren van Meerlanden op doelmatigheid. Dit gebeurt door het periodiek evalueren van de prestaties van Meerlanden en toetsing aan de hand van relevante benchmarks. Dit met het doel dat Meerlanden adequate prikkels krijgt voor innovatie en de kosten van de dienstverlening waar nodig en mogelijk verder te verlagen. Een dergelijke toets vormt onderdeel van de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie.” (bron: voorstel en consequenties tarievenbeleid Meerlanden, 17 februari 2018)

In deze paragraaf geven wij een toelichting op de ingebouwde prikkels en doen wij een voorstel voor een benchmark.

Werking van doelmatigheidsprikkels

Allereerst, er is een principieel verschil tussen Meerlanden (dat verrekent op basis van kostprijs) en de markt (waar vraag en aanbod de marktprijs bepaald). Daarmee is een terechte vraag ‘wat zijn de prikkels voor Meerlanden’.

In principe heeft elke samenwerking te maken met een vergelijkbare vraag/uitdaging. Ook hier geldt dat de interne sturing uiteindelijk doorslaggevend is. Meerlanden stuurt bij reiniging vooral op Operational Excellence. Ingebouwde prikkels helpen hierbij. In het model van Meerlanden en de voorgestelde ontwikkelrichting zijn er in ieder geval op drie niveaus prikkels ingebouwd:

Niveau 1. Sturen op normen en eenheidsprijzen

Met het ontwikkelen van een prijs per eenheid (PxQ) ontstaat steeds meer inzicht in de eigen prestatie. Hierdoor is Meerlanden ook in staat tot het sturen op productienormen en eenheidsprijzen. Door de realisatie budgettaire te monitoren en bij te sturen richting de gekozen normstelling, heeft de uitvoering van Meerlanden te maken met concrete prikkels.

In de systematiek van indexatie en herijking heeft Meerlanden bovendien een aanvullende prikkel. Het eventuele verschil tussen een geïndexeerd tarief en (werkelijke) kosten is voor risico en rekening van Meerlanden. Het is in het belang van Meerlanden om de indexatie te ‘verstaan’. Eventuele voordelen kan zij vervolgens investeren in de organisatie (of toevoegen aan het eigen vermogen).

In dit systeem vloeien bovendien eventuele efficiëntiewinsten terug naar de opdrachtgever op het moment van herijking¹⁴.

Niveau 2. Interne vergelijking tussen gemeenten (per dienst)

Door voldoende uniformiteit in de calculatie van dienstverlening is bovendien meer interne onderlinge vergelijking mogelijk tussen gemeenten. Daarmee zijn veelal ook de gemeentelijke verschillen beter zichtbaar te maken.

Interne vergelijking biedt vooral prikkels voor het aanpassen van de dienstverlening, waarbij zowel opdrachtgever als Meerlanden in gesprek raken over de beste dienstverleningskeuzen (en uitvoeringswijzen).

---

¹⁴ Dit geldt uiteraard ook andersom: indien de indexatie onvoldoende is voor het dekken van de kosten dan is sprake van een tariefstijging (in vergelijking met een geïndexeerde situatie). Ook dit draagt bij aan het systeem van prikkels (want maakt het mogelijk om driejaarlijks het gesprek hierover te voeren).

Niveau 3. Benchmarking

Met voorgaande niveaus blijft vooral sprake van prikkels binnen Meerlanden en haar gemeenten. Een volgende prikkel is vaak gericht op vergelijking tussen Meerlanden en 'peers'. Hiervoor is het instrument van benchmarking vaak in te zetten.

Voor afval is dit al bekend en ingezet (Benchmark Afval, RWS/NVRD). Ook voor buitenruimte dienstverlening kan hiernaar worden gekeken. Benchmarking draagt bij, maar biedt niet een definitief antwoord. Benchmarking is vooral bedoeld om van elkaar te leren, en er blijken (zeker in de buitenruimte) vele factoren van invloed op kosten van dienstverlening.

Benchmarking buitenruimte

Gelet op de diversiteit aan dienstverlening zien wij vooral een gezamenlijk belang bij deelname aan de benchmark Schoon (via NVRD). Deze benchmark dekt een groot deel van de diensten (en kosten) van dienstverlening buitenruimte af.

Over deze benchmark:

- De benchmark Schoon vergelijkt de beheerambities en -resultaten van gemeenten met elkaar en relateert deze aan de inzet en gemaakte kosten. Hierdoor worden gemeenten geprikkeld om te leren van elkaar en in benchmarkbijeenkomsten ervaringen en best practices uit te wisselen.
- De benchmark gaat over: (zwerf)afval in de openbare ruimte, onkruid op verharding, uitwerpselen en kauwgom en graffiti en wildplak.

Aan de benchmark deden circa 15 tot 18 partijen mee. Deze benchmark is voor het laatst uitgevoerd in 2021 (peiljaar 2020). Wegens corona is deze niet uitgevoerd in 2022. Na contact met NVRD is bekend dat men deze benchmark een vervolg wil geven vanaf 2023. Men verwacht dat de benchmarkgroep fors te vergroten is (mede voortkomend uit het onderzoek naar kosten zwerfvuil bij 75 gemeenten).

Voorstel is om eens per drie jaar hieraan mee te doen. De uitkomsten geven meer duiding bij de prestatie van Meerlanden. Nota bene: De benchmark is *niet* bedoeld om te verantwoorden.

6.4 Implementatievoorstel

Voorstel is om het uniform tarievenbeleid voor gladheidsbestrijding te implementeren (met terugwerkende kracht) per 1 januari 2023 en voor reiniging per 1 januari 2025. Vanaf deze data is vervolgens dienstverlening financieel transparant te calculeren. Gelet op de mogelijke financiële impact doet Meerlanden het voorstel om de effecten hiervan geleidelijk in te voeren. Doel hiervan is:

- Mitigeren van de (eventuele) financieel nadelige effecten van het uniform tarievenbeleid (op de gemeentebegroting).
- Snelle overgang naar het nieuw tarievenbeleid, en daarmee een uniforme dienstverleningsovereenkomst voor alle gemeenten.
- Ruimte en tijd geven voor de ingroei van synergie c.q. samenwerkingspotentieel.

Als **uitgangspunten** voor de geleidelijke overgang stelt Meerlanden het volgende voor:

- Directe invoering van uniforme tarieven voor gladheidsbestrijding per januari 2023. Het financiële effect van directe invoering is beperkt en ingevoerd per 1 januari 2023.
- Geleidelijke invoering van uniforme tarieven voor reiniging, waarbij het financiële verschil tussen de referentiesituatie en uniform tarievenbeleid in vier jaren wordt overbrugd. Het verschil is als volgt in te voeren: 0% van het verschil in 2025, 33% van verschil in 2026, 67% van verschil in 2027 en 100% van verschil in 2028.

Bovenstaand voorstel leidt tot het volgende ingroeieregeling (meerjarenperspectief) voor Reiniging:

Implementatiestrategie Reiniging							
	Aalsmeer	Bloemendaal	Haarlemmer- meer	Heemstede	Hillegom	Lisse	Noordwijk
Uniforme tarieven p.p. 2025	1.542.000	533.000	5.872.000	983.000	1.114.000	509.000	1.026.000
Huidige DVO p.p. 2025	1.407.000	455.000	5.931.000	1.033.000 *	1.019.000	498.000	923.000
Verschil	135.000	78.000	-59.000	-50.000	95.000	11.000	103.000
Compensatieverschil 2025 (100%)	135.000	78.000	-59.000	-50.000	95.000	11.000	103.000
Compensatieverschil 2026 (67%)	90.450	52.260	-39.530	-33.500	63.650	7.370	69.010
Compensatieverschil 2027 (33%)	44.550	25.740	-19.470	-16.500	31.350	3.630	33.990
Uitwerking ingroeieregeling (p.p. 2025)							
2025 (100% compensatieverschil)	1.407.000	455.000	5.931.000	1.033.000	1.019.000	498.000	923.000
2026 (67% compensatieverschil)	1.451.550	480.740	5.911.530	1.016.500	1.050.350	501.630	956.990
2027 (33% compensatieverschil)	1.497.450	507.260	5.891.470	999.500	1.082.650	505.370	992.010
2028 (0% compensatieverschil)	1.542.000	533.000	5.872.000	983.000	1.114.000	509.000	1.026.000

* Voor Heemstede is de ingroeieregeling vanaf 2023 toegepast o.b.v. het beslisdocument 2021 en is reeds geeffectueerd in de huidige DVO.

Bijlage: samenwerkingspotentieel

In deze bijlage wordt een (meer) algemene opsomming gegeven van het samenwerkingspotentieel. Uniform tarievenbeleid is één van de maatregelen om toe te werken naar meer samenwerkingspotentieel. In deze bijlage lichten wij deze verder toe: als algemene categorieën en met een eerste signalering per dienst.

Samenwerkingspotentieel algemeen

Het samenwerkingspotentieel is onderscheiden naar:

- Verbeterde beleidseffectiviteit;
- Innovatie en flexibiliteit;
- Monitoring en gebiedskennis;
- Opdrachtgeverrol en stuurinformatie;
- Standaardisatie en efficiëntieverbetering;
- Efficiëntie in uitvoering.

Verbeterde beleidseffectiviteit

De verbeterde scheiding van rollen en een toename in samenwerkingscollectiviteit vergroot de ruimte om aandacht te besteden aan het verder realiseren van de beleidsambitie (“het optimaliseren van het beheer en de uitvoering”). Het uniform tarievenmodel biedt hierbij een goede en transparante basis voor dienstverleningsafspraken.

Ook blijft met de keuze voor uniform tarievenbeleid de mogelijkheid bestaan om beleidsmatig individuele keuzes te maken. Binnen het nieuwe tarievenbeleid is het ook eenvoudiger om kosteneffecten van beleidsmatige keuzes transparant in beeld te brengen.

Specifiek voor reiniging en gladheidsbestrijding heeft Meerlanden als uitvoerende partij een visie op haar dienstverlening in de openbare ruimte. Door middel van (meer) afstemming en samenwerking ziet Meerlanden kansen om de beleidsadviering en het beheer te versterken. Bij vergelijkbare dienstverlening binnen gemeenten zal dit makkelijker zijn dan bij gemeenten met grote verschillen in dienstverlening.

Denk hierbij aan o.a.:

- Het organiseren van periodieke (thema)bijeenkomsten, waarbij gemeenten en Meerlanden met elkaar kennis en informatie delen over ontwikkelingen in beleid, technologie en dergelijke. Hiermee wordt de verbinding gelegd tussen beleid en uitvoering.
- Uitwerken van beheeradvies inzake de uitvoerbaarheid van onderhoud bij aanpassing van de openbare ruimte. Dit is bijvoorbeeld al toegepast voor de gemeente Hillegom.
- Het uitvoeren van pilots, bijvoorbeeld voor nieuwe bewerkingsmethodes (zoals niet chemische onkruidbestrijding), het vergroten van het SROI (arbeidsparticipatie) en het ontwikkelen van inwonerpacticipatie (door inzet van beheerbudget).
- Het tijdig signaleren van trends/veranderingen, zoals effecten van klimaatverandering. De inzichten hierover kunnen periodiek worden afgestemd met gemeenten. Dit kan vervolgens leiden tot een (tussentijdse) aanpassing van de dienstverlening.
- Het – samen – toegroeien naar afspraken op basis van beeldkwaliteit, waarbij dit goed aansluit bij de ‘taal van de politiek en burger’ en een betere weergave geeft van de belevingswaarde in de openbare ruimte.
- Adviering over de beheersopgave bij reconstructie of ontwikkelingsprojecten in de openbare buitenruimte.

Innovatie en flexibiliteit

Door de langdurige relatie is Meerlanden in staat om ontwikkeltrajecten op te starten en ervaring op te doen met nieuwe technieken en werkwijzen. De uitkomsten van een pilot in de ene gemeente kunnen breed gedeeld worden ten gunste van alle gemeenten. Dit kan leiden tot het (waar nuttig en door de gemeenten gewenst) innoveren en vernieuwen van de dienstverlening.

Denk hierbij aan o.a.:

- Versnelde implementatie van nieuwe technologie. Door meer uniformiteit is het mogelijk om sneller de dienstverlening aan te passen aan nieuwe, strengere eisen. Denk hierbij aan de omslag van chemische naar duurzame onkruidbeheersing.
- Gefaseerde transitie naar duurzame technologie. De omslag van fossiele brandstof naar (bijvoorbeeld) waterstof moet stapsgewijs. In plaats van een individueel gemeentelijk traject kan Meerlanden zorgen voor een gefaseerde overgang in het belang van álle gemeenten. De financiële consequenties zijn vervolgens te dekken vanuit de (voor iedereen geldende) uniforme tarieven.
- Bundeling inzet voor implementatie Omgevingswet: de schaalgrootte van Meerlanden biedt mogelijkheden voor het bundelen van capaciteit en expertise, én het ontwikkelen van professionaliteit bij de invoering hiervan.
- Aanpak problematiek ‘extreme seizoenen’: Bij extreme groeizame seizoenen is het lastig om de (beeld-)kwaliteit op orde te houden. Dit speelt vooral bij onkruidbeheersing en straatreiniging. In plaats van concurreren om de (niet beschikbare) uitvoeringscapaciteit kan Meerlanden (in overleg met alle gemeenten) zoeken naar een acceptabele oplossing. Verschil met de markt is dat hierbij niet de contractuele prestatieafspraken leidend is, maar de gewenste en haalbare kwaliteit van de openbare ruimte.

Monitoring en gebiedskennis

Vanuit Meerlanden zijn voortdurend veel medewerkers aanwezig in de wijk. Of dit nu vanuit afvalinzameling, reiniging of andere werkzaamheden is, de medewerkers vervullen een signaalfunctie en worden regelmatig aangesproken door bewoners. Binnen Meerlanden zijn bovendien schouwers in dienst, die zich uitsluitend bezighouden met het schouwen van de openbare ruimte. De schouwers zijn werkzaam in verschillende gebieden en werken onafhankelijk van de uitvoering.

De registratie, behandeling en het acteren op deze signalen zal efficiënter verlopen bij uniforme inrichting van systemen en bij uniforme dienstverlening vanuit de gemeenten. De verslaglegging kan in dat geval ook eenvoudiger.

Denk hierbij aan o.a.:

- Het ontwikkelen van een (real-time) dashboard voor opdrachtgevers met monitoringinformatie (beeldkwaliteit, meldingen, et cetera). Om dit efficiënt en effectief vorm te geven, is meer eenduidigheid in contractuele afspraken wenselijk. In een volgende stap is ook voorspellende informatie hierin op te nemen.
- Het delen van kennis en ervaring met wijkbeheerders en schouwinformatie, waarmee meer invulling is te geven aan de beoogde signaalfunctie.
- Het hanteren van een uniform kader bij het schouwen en het hanteren van dezelfde beeldmeetlatten in de dienstverleningsovereenkomst. Dit biedt efficiëntie in de planning, verantwoording en rapportagesfeer.
- Door goede afstemming over de benodigde inzet, hiermee verband houdende uitvoeringskosten en te leveren prestatie is de dienstverlening voorspelbaarder voor de gemeente. Door monitoring en dialoog is ook steeds duidelijker wat de invloed is van (o.a.)

klimaat, gebruiksintensiteit en andere factoren op de benodigde inzet.

Opdrachtgeverrol en stuurinformatie

Dit voorstel dient om de samenwerking te versterken: met Meerlanden en tussen gemeenten onderling. Gemeenten kunnen zich hierbij meer als collectief opdrachtgever opstellen, waardoor de kwaliteit en efficiëntie van het opdrachtgeverschap óók toeneemt. Onderdeel van het voorstel is een aangepaste, voor alle gemeenten uniforme dienstverleningsovereenkomst (met bijbehorende tarieven). Dit biedt meer transparantie in de financiële consequenties van een dienstverleningsvraag. Ook moet dit leiden tot betere afstemming tussen alle partijen over de opdrachtverstrekking én (het monitoren van) de uitvoering hiervan.

Uiteindelijk is hiermee de rolverdeling te verbeteren, waarbij gemeentelijke opdrachtgevers de inhoudelijke opdracht bepalen (de “wat”-vraag) en Meerlanden verantwoordelijk is voor de werkwijze en bedrijfsvoering (de “hoe”-vraag). Verwachting is dat hiermee de regie van gemeenten versterkt wordt én meer grip ontstaat op de benodigde dienstverlening; ook rekening houdend met trends, zoals klimaatverandering.

Denk hierbij aan o.a.:

- Beschikbaar stellen van een tarievenoverzicht voor dienstverlening op basis van een duidelijke eenheidsprijs. Het overzicht geeft specifiek inzicht in de financiële effecten van veranderingen in dienstverlening (o.a. wijziging in frequentie of kwaliteit). Ook zijn veranderingen in arealen sneller te verwerken en te vertalen in de opdrachtsom. Hiermee is ook de koppeling naar beleidsproducten eenvoudiger en eenduidiger.
- De werkzaamheden zijn te beschrijven in RAW-standaarden. Dit maakt het mogelijk om meer specifiek en eenduidig te zijn in de afgesproken dienstverlening.
- Het standaard hanteren van de methode van indexatie en herijking geeft ook meer stabiliteit in de tariefontwikkeling en daarmee ook in de gemeentelijke begroting. Deze is gekoppeld aan de feitelijke kostenontwikkeling van de uitvoering.
- Streven is om voor alle gemeenten zoveel als mogelijk de verantwoordingsinformatie te standaardiseren (bijvoorbeeld via GroenVision en in het geval van beeldgestuurd werken met Apptimize). Daarmee wordt ook de verantwoordingsinformatie geprofessionaliseerd. En worden onnodige verschillen in wijze van verantwoording hiermee opgelost.
- De P&C-cyclus verloopt gestructureerd en vlot. De benodigde input voor de jaaropdracht (en daarmee de basis voor de begroting) is gestandaardiseerd en het budgetbeheer is transparanter door een directe koppeling tussen beleidsproducten en de (genoemde) uniforme diensten. De impact van areaalwijzigingen is hierin duidelijk (en gekoppeld aan een P x Q methodiek).
- Door het uniformeren is het mogelijk om de reinigingsdiensten en gladheidsbestrijding intern te benchmarken (met interne optimalisatie als doel). Ook sectorale benchmarking is hiermee gemakkelijker te organiseren¹⁵. Dit maakt het mogelijk om – periodiek – de prestaties van Meerlanden te vergelijken met sectorgenoten.

Standaardisering en efficiëntieverbetering

De interne organisatie van Meerlanden moet momenteel rekening houden met verschillende contractafspraken voor verschillende gemeenten; met bijkomende consequenties voor backoffice processen, zoals administratie, rapportage en verantwoording. Het doorvoeren van (meer)

---

¹⁵ Sinds enkele jaren is er een Benchmark Schoon (NVRD). Deze is nog in ontwikkeling.

collectiviteit in de afspraken maakt het mogelijk om ook de interne organisatie meer te standaardiseren en terug te brengen in complexiteit. Voor de interne organisatie zal dit leiden tot een efficiëntiewinst.

Het uniform tarievenbeleid zorgt bovendien voor een efficiëntieprikkel doordat tariefstelling is gebaseerd op productienormen. Meerlanden heeft dan een prikkel om gelijkwaardig aan (of beter dan) deze normen te werken. Standaardisering is hét middel hiervoor. Ook voor de reiniging en gladheid verwacht Meerlanden meer efficiëntie te kunnen bereiken (over het gehele verzorgingsgebied).

Denk hierbij aan o.a.:

- Door meer nadruk te leggen op verbeteren (en minder op sanctioneren) is de toezichhoudende capaciteit beperkt te houden. Nu hebben gemeenten én Meerlanden capaciteit op (externe versus interne) kwaliteitscontrole.
- Periodieke contractvorming (of aanbesteding) is niet nodig. Dit voorkomt aanbestedingscapaciteit en -kosten die door de gemeenten elders ingezet kunnen worden. Daar tegenover staat uiteraard dat eventuele (onder)aanbesteding door Meerlanden (namens alle deelnemende gemeenten) efficiënter is door schaalgrootte.
- Specialisatie naar type dienstverlening, waarbij Meerlanden, Heemskerk en/of onderaannemers meer efficiënt kunnen leveren. Schaalvergroting per dienst maakt het ook lonend om te investeren in gespecialiseerde (duurdere) productiemiddelen.
- Het hanteren van uniforme producten en diensten én hierbij behorende standaard werkpakketten vermindert de noodzaak om aanvullend maatwerk af te spreken. Dit blijft mogelijk, maar de standaardproducten en diensten dekken dit grotendeels af.
- Het bundelen van inkoopbehoefte, waarbij Meerlanden en gemeenten meer zekerheid hebben over lange termijn commitment en de – door Meerlanden te kiezen – werkwijze. Het gaat hierbij niet alleen over het inschakelen van onderaannemers, maar ook over de inkoop van benodigde kennis en expertise.

Efficiëntie in uitvoering

Ook voor de uitvoeringsorganisatie leidt uniformering (op termijn) tot meer efficiëntie. Door het (kunnen) standaardiseren van werkwijze en type inzet, ontstaat er ruimte voor een andere aanpak en planning.

Denk hierbij aan o.a.:

- Flexibiliteit: uitwisselbaarheid tussen gebieden. Voor diverse diensten is sprake van grootschalige machinale inzet, waarbij de gemeentegrens en verschillen in dienstverleningsafspraken een belemmering vormen. Op termijn is grensoverschrijdende routeoptimalisatie mogelijk. Denk hierbij aan machinaal straatreiniging, kolkenzuigen, gladheidsbestrijding.
- Door het (meer) uniformeren van dienstverlening is het ook gemakkelijker om de uitvoering integraal te plannen. Uiteraard intern, maar ook in de afstemming met andere partijen (o.a. Waterwolf in Haarlemmermeer).
- Bij meer duidelijkheid en stabiliteit in de dienstverleningsrelatie kan Meerlanden gaan toewerken naar optimalisatie in de uitvoeringsorganisatie. Enkele opties, die vervolgens kunnen worden verkend zijn: verdeling inzet naar gebied 'oost' en een gebied 'west', ontwikkelen van pooling voor mens en middel (met invoering van 'algemeen medewerker').

Doordat dezelfde 'taal' wordt gehanteerd voor de dienstverlening verloopt de communicatie met deelnemende gemeenten gemakkelijker. Dit vertaalt zich uiteindelijk ook in meer efficiënte

communicatie naar de burger: Meerlanden kan haar communicatiemiddelen in meerdere gemeenten gebruiken. Denk hierbij aan: bladcampagne, vuurwerkactie, en andere middelen.

Samenwerkingspotentieel per dienst

Voor gemeenten en Meerlanden is het uiteraard wenselijk om de meerwaarde zo concreet mogelijk te benoemen. In deze paragraaf geven wij een kort beeld van de potentiële meerwaarde voor een aantal uniforme diensten.

Straatreiniging

Specifiek voor straatreiniging (handmatig en machinaal vegen, inclusief zwerfvuil) gaat het om de volgende kansen:

- Het integraal afstemmen en plannen van straatreiniging met onkruidbeheersing. De inzet van beide diensten bepalen de kwaliteit van de verhardingen.
- Grensoverschrijdend reinigen, waarbij routes worden geoptimaliseerd. Een mogelijk voorbeeld is de Corso-route, waarbij deze kan worden uitgebreid naar inzet op de (aangrenzende) hoofdroutes.
- Bij straatreiniging gaat het grotendeels om machinale inzet. Hier ligt naar de toekomst nog een forse verduurzamingsopgave. Door het (gezamenlijk) uitvoeren van pilots is een versnelling aan te brengen in deze opgave. De kosten én opbrengsten hiervan kunnen in het collectief worden gedragen.
- Binnen Meerlanden kan worden gewerkt aan (beter) uitwisselbare zwerfafval-ploegen. Verwachting is dat een betere uitwisselbaarheid leidt tot een (voor het totaal) lager benodigde capaciteit.
- Voor Straatreiniging is de monitoring te standaardiseren (en via een dashboard beschikbaar te stellen). Dit versterkt de regierol van de gemeente.
- Straatreiniging is sterk afhankelijk van verschillende factoren: obstakels in de openbare ruimte, onderhoudsstaat verharding, gebruiksintensiteit, et cetera. Vanuit haar uitvoeringsdeskundigheid kan Meerlanden de gemeente adviseren over (kleine) maatregelen in het areaal (beheerbewust ontwerp).
- De tariefstelling is gekoppeld aan arealen. Door goede afspraken over areaalmutaties ontstaat meer grip op de ontwikkeling van de DVO en de gemeentelijke begroting (en het areaal-accres).

Onkruidbeheersing

Voor onkruidbeheersing gelden veel van de punten onder straatreiniging. In het bijzonder wijzen wij op de volgende kansen:

- Met onderliggende capaciteitscalculaties kan Meerlanden zichtbaar maken ‘welke inzet nodig is voor de gevraagde prestatie’. Daarmee ontstaat transparantie en vertrouwen. Dit is nodig om – in extreme seizoenen – ook het gesprek te kunnen voeren over afwijkingen in deze inzet.
- Juist op deze dienst is ook (noodzakelijk) sprake van inkoop derden. Meer continuïteit en eenduidige dienstverleningsafspraken versterkt de inkooppositie van Meerlanden.
- Tenslotte gelden ook hier de kansen van beheeradvies en routeoptimalisatie. Let op: de meerwaarde van routeoptimalisatie is beperkter (door de kleinere ‘range’ van deze inzet).

Kolkenzuigen

Op dit moment wordt het kolkenzuigen nog (grotendeels) uitgevoerd door Heemskerk (dochter Meerlanden), waarbij de inzet en werkwijze niet is afgestemd tussen gemeenten. De volgende kansen zijn haalbaar:

- Grensoverschrijdend kolkenzuigen, waarbij de beschikbare capaciteit optimaal wordt ingezet.

Indien dit wordt gecombineerd met een integrale planning (over verschillende gemeenten heen) dan kan de inzet verder worden geoptimaliseerd.

- De communicatie naar gemeente en burger is te verbeteren door te werken vanuit een duidelijker planning.
- Meerlanden kan adviseren over 'risico-gestuurd' kolkenzuigen, waarbij gedifferentieerd wordt in frequentie; mede afhankelijk van bijvoorbeeld het aantal klachten/meldingen.

Ongediertebestrijding

De ongediertebestrijding is een gespecialiseerde dienst, waarbij het werkproces weliswaar te standaardiseren is, maar de feitelijke inzet (deels) afhankelijk is van de diagnose ter plaatse. We zien de volgende kansen:

- In dit voorstel is sprake van een uniform tarief, waarbij sprake is van een tarief per melding. Hiermee is de verrekening vereenvoudigd en vermindert de administratieve complexiteit (o.b.v. urenverrekening).
- De bestrijding van plaagdieren in onderhevig aan wettelijke regelgeving voor het gebruik van toegestane bestrijdingsmiddelen. Vanuit collectieve dienstverlening kan Meerlanden die transitie makkelijker maken.
- De dienst gaat over ratten, kakkerlakken en wespen. Door o.a. klimaatverandering is steeds meer sprake van exoten. Binnen de schaal van Meerlanden is hier deskundigheid op te ontwikkelen en kan Meerlanden de gemeente hier aanvullend over adviseren.

Meldingen/bijplaatsingen/illegale dumpingen/meerwerk

Onder deze categorie vallen diverse 'kleinere' en diverse werkzaamheden, waarbij deze normaliter worden verrekend op basis van ureninzet. We zien de volgende kansen:

- Deze diensten zijn – gelet op de aard van werkzaamheden – beperkt te standaardiseren naar een prijs per eenheid. In dit voorstel wordt hier toch een stap in gezet. Per type melding is een standaard inzet bepaald en – hierop gebaseerd – een tarief af te geven. Hiermee is de verrekening vereenvoudigd en meer voorspelbaar voor de gemeente.
- De omvang van de dienstverlening is variabel en van allerlei factoren afhankelijk. Zo zijn bijplaatsingen sterk afhankelijk van afvalbeleid en -voorzieningen. Meerlanden kan, door analyse van meldingen en bijplaatsingen, hierover adviseren.
- Met name op deze dienst is het mogelijk om de signaalfunctie (ogen en oren in de wijk) vorm te geven.

Vegen evenementen, inclusief markten

Deze dienst is sterk vergelijkbaar met straatreiniging. Het gaat hier vooral om de volgende kansen:

- Het is niet mogelijk om dit te standaardiseren naar een tarief per 'evenement' of 'markt'. Hier blijft sprake van een verrekening o.b.v. ureninzet. Wel wordt hierbij gekozen voor één standaard uurtarief voor mens en middelen (geen verschillen tussen gemeenten).
- Het kunnen 'poolen' van mens en middelen. Met meer langlopende afspraken en eenduidige afspraken is het bovendien mogelijk om de inkoop te versterken.
- Door duidelijke afspraken tijdig te maken (in plaats van als (incidenteel) meerwerk of stelpost) is de planning te verbeteren; met overall efficiëntie tot gevolg.

Graffiti en beplakking assets

Voor deze gespecialiseerde dienst gaat het om de volgende kansen:

- Vergelijkbaar met ongediertebestrijding is het hier mogelijk om te komen tot een tarief per type melding (afhankelijk van de grootte van de asset). Dit vereenvoudigt de verrekening en maakt de budgettering van deze dienst voorspelbaarder.

- Binnen de schaal van Meerlanden (en door kennis op te halen in de sector) kan Meerlanden hier ook innoveren en adviseren. Zo is er een ontwikkeling gaande richting een speciale beschermende coating.

Gladheidsbestrijding

Voor gladheidsbestrijding zijn de volgende kansen gesignaleerd:

- **Beleidsmatig:** het samen volgen van ontwikkelingen in beleid en techniek.
Gladheidsbestrijding is een van de vele onderwerpen binnen de gemeentelijke organisatie. Bijhouden van vakkennis is beperkt mogelijk. Meerlanden biedt (met een duidelijke taakopdracht en focus) meer mogelijkheden hiervoor.
- **Planvorming:** het actualiseren en opstellen van een gladheidsplan.
Voor de individuele gemeente is dit altijd maatwerk. Gestreefd wordt naar (zoveel mogelijk) een uniforme werkwijze voor de uitvoeringsorganisatie met 'couleur locale' voor elke gemeente. Hieruit ontstaat meer 'lerend vermogen' (o.a. gezamenlijk inzicht in prestatie, inzet en kosten) in combinatie met efficiënte inzet.
- **Operationeel:** optimalisatie van gladheidsorganisatie.
Gladheid is binnen een individuele gemeente een 'extra' taak. Voor Meerlanden is dit één van de kerntaken. In potentie is het hierdoor mogelijk om: a) toe te werken naar een pool van gladheidscoördinatoren (met leereffect), b) borgen van consignatiedienst binnen een pool van vaste chauffeurs en inhuur, c) optimale spreiding van uitrukpunten en efficiëntieverbetering van rondes (gemeentegrens overschrijdend).
- **Strooimaterieel:** aanschaf en onderhoud.
Individueel hebben gemeenten weinig mogelijkheden voor standaardisatie en flexibiliteit (door combinatie met andere tractiesoorten). Door samen te werken via Meerlanden kan worden toegewerkt naar gestandaardiseerd materieel met inkoop- en onderhoudsvoordelen en voldoende onderlinge uitwisselbaarheid. Er zijn bovendien meer mogelijkheden om (voor een groter areaal) te investeren in specifiek materieel voor bijzondere omstandigheden en/of bijzondere gebieden.
- **Inkoopvoordeel:** het bundelen van volume en professionaliseren van inkoop.
Bij inkoop van zout en andere dooimiddelen is het van belang dat er voldoende voorraad en aanvulling is voor de dienstverlening. De strategische zoutvoorraad is hét schoolvoorbeeld van samenwerking.
- **Registratie en verantwoording:** eenduidige registratiesoftware en toepassing.
Voor verantwoording naar bewoners (aansprakelijkheid), opdrachtgever en eigen organisatie (benchmarking) is het mogelijk om vanuit één registratiesoftware te rapporteren en analyseren. Idealiter kunnen Uniforme tarieven ook leiden tot een onderling vergelijkbare verrekensystematiek en tot verlichting van de vergoedingen-administratie.

Bijlage: toelichting inschrijfstaat

De opbouw van de inschrijfstaat is als volgt:

Resultaatsverplichting (RAW systematiek)	Eenheid	Hoeveelheid Resultaats- verplichting	Prijs per eenheid in euro	Totaal bedrag in euro
Activiteit 1				
- deel activiteit	are	Q	P	P*Q
- deel activiteit	week	Q	P	P*Q
Activiteit 2				
- deel activiteit	stuk	Q	P	P*Q
- deel activiteit	uur	Q	P	P*Q
Activiteit 3				
- deel activiteit	m1	Q	P	P*Q
- deel activiteit	m2	Q	P	P*Q
Subtotaal				
Uitvoeringskosten	euro			
Algemene kosten	euro			
Opbrengsten	euro			
Winst en risico	euro			
Stelposten [voordracht Gemeente]	euro			
Bijdragen (RAW systematiek)	euro			
Eenmalige kosten	euro	nvt	nvt	nvt
Totaal				

Activiteiten

Per uniforme dienst is de beschrijving (conform Deel B) uitgewerkt in hoeveelheden en een prijs per eenheid (tarief). De hoeveelheden kunnen zijn uitgedrukt in (o.a.) are, uren, stuks, m1 of m2.

De opdrachtgever bepaalt het type resultaatsverplichting (frequentie, kwaliteit, regie of TBS). Streven is om – per dienst - zoveel mogelijk eenzelfde type resultaatsverplichting aan te gaan.

In de prijs per eenheid zijn alle kosten inbegrepen, die nodig zijn voor het tot stand brengen van de resultaatsverplichting. Dit is overeenkomst artikel 01.01.03 lid 02 van de Standaard of artikel 01.01.06 lid 02 voor RAW-raamovereenkomsten.

Staartposten

Het totaalbedrag van alle activiteiten is vermeld onder het zogenaamde ‘subtotaal’. Als additionele kosten is daarnaast rekening te houden met verschillende staartposten. Deze zijn als volgt:

- **Uitvoeringskosten:** De uitvoeringskosten zijn (meestal) tijdgebonden kosten. De omvang van deze kosten wordt beïnvloed door de grootte, de duur en de aard van de dienstverlening. Er is geen vaste relatie tussen de uitvoeringskosten en de productieomvang (een geringe productie en een omvangrijke productie kunnen gelijke uitvoeringskosten vergen).
- In het voorstel wordt deze post vooral gebruikt om additionele gemeente-specifieke kosten te verrekenen. Hierbij kan worden gedacht aan: huur schafteek en andere specifieke huisvestingskosten, kwaliteitsmonitoring en inzet toezicht/uitvoerder.

- **Algemene kosten:** Onder de algemene kosten wordt de ‘klassieke overhead’ toegerekend. Dit betreft vooral de kosten van de holding-Meerlanden. Voorstel is om hiervoor een vast percentage van het subtotaal voor te hanteren. Uitgangspunt is kostendekkendheid.
- **Opbrengsten:** Normaliter is deze staartpost bedoeld voor het verrekenen van de waarde van (door dienstverlening) vrijkomende materialen. Hiervan is geen sprake bij deze dienstverlening. In het uniform tarievenbeleid wordt deze post gebruikt om de verwerkingskosten (zoals storkosten, veegvuil, zwerfvuil, oude klinkers) te verrekenen. Door dit onder het subtotaal te presenteren, is sprake van een (met ‘afval en grondstoffen’ vergelijkbare) toerekening van kosten *zonder* extra opslagen.
- **Winst en risico:** Onder deze staartpost wordt het afgesproken percentage voor risico en reservering opgenomen. Vergelijkbaar met ‘Afval & Grondstoffen’ is dit 5% op de integrale kosten (exclusief verwerkingskosten). Het percentage in de ‘inschrijfstaat’ is hierop afgestemd¹⁶.
- **Stelposten:** De stelposten zijn bedragen die binnen de opdrachtsom vallen en zijn terug te vinden onder de staartposten. De Gemeente bepaalt de hoogte en het doel van de stelpost; Meerlanden heeft geen directe invloed op de hoogte en de inzet van deze bedragen.
- Deze posten lijken weliswaar een grotere vrijheid te bieden aan de opdrachtgevende gemeente, maar leiden in potentie tot een ongelijke toerekening van algemene kosten en winst en risico (% van subtotaal). Bovendien is de benodigde flexibiliteit ook goed af te spreken; bijvoorbeeld via TBS-posten (boven subtotaal). Ook is een voordeel van de samenwerking dat gedurende het uitvoeringsjaar gemeente en Meerlanden alsnog kunnen besluiten tot het verschuiven van budget tussen activiteiten¹⁷. Voorstel is om de inzet van de staartposten te beperken tot maximaal 2% van het subtotaal.
- **Nota bene:** in Deel A is een flexibiliteitsregeling opgenomen, waarmee gemeenten en Meerlanden afspreken om eventuele frictiekosten als gevolg van (forse) vermindering van omzet te compenseren. Daarmee is het verminderen van de stelposten om te bezuinigen minder relevant.
- **Bijdragen (RAW-systematiek):** Onder deze post valt de bijdrage (0,15% van subtotaal) voor RAW en FCK-CT (Fonds Collectieve Kennis-Civiele Techniek). Dit zijn bedragen die binnen de opdracht vallen. Meerlanden heeft geen directe invloed op deze bedragen. Overigens worden deze bijdragen berekend op basis van de opdrachtsom en maken daar, vanwege wet- en regelgeving, tegelijkertijd deel van uit.
- Voor een aantal gemeenten wordt al gewerkt met RAW-bestekken, waarbij deze bijdrage al is begroot. Enkele gemeenten zijn nog niet hierop aangesloten; voor deze gemeente is sprake van een beperkte kostentoeename. Daar staat tegenover dat de gemeenten en Meerlanden kunnen blijven steunen op de (door-)ontwikkeling van de RAW-systematiek.
- **Eenmalige kosten:** Deze kosten kunnen verband houden met een enkele bestekpost,

---

¹⁶ Let op: hier is sprake van een percentage van het subtotaal. Het tarievenbeleid hanteert een percentage t.o.v. de totale kosten (inclusief overige staartposten).

¹⁷ Dit kan bijvoorbeeld aan de orde komen wij extreme seizoenen waarbij de budgetten onvoldoende zijn voor het handhaven van de afgesproken kwaliteit.

bijvoorbeeld: transportkosten van, naar of binnen het werk en kosten voor het inrichten, afbreken en verwijderen van benodigd materieel of installaties. Voor de reinigingsdiensten en gladheid is hiervan geen sprake.

- Deze staartpost is – voor deze dienstverlening – niet nodig. Voorstel is om deze staartpost alleen te gebruiken voor bijzondere financiële afspraken met een gemeente (waarbij de gemeente zich verder conformeert aan het uniform tarievenbeleid)¹⁸.

---

¹⁸ Bijvoorbeeld om het financiële effect van een ingroeiregeling te verwerken.

Bijlage: procedure beeldkwaliteit

Inleiding

In het geval van beeldkwaliteitsafspraken biedt de RAW/UAV de mogelijkheid om kortingen op te leggen richting de aannemer. Uitgangspunt is vier wekelijkse monitoring per beeldmeetlat. De monitoring is verdeeld naar specifieke percelen (gebiedstypen)¹⁹.

Op het moment dat uit monitoring blijkt dat voor een beeldmeetlat binnen een gebiedstype sprake is van een afkeur boven 10% kan de gemeente de marktpartij een korting op leggen. De korting is als volgt bepaald: termijnbedrag voor de betreffende beeldmeetlat binnen een gebiedstype x het afkeurpercentage x 1,3. De korting is daarmee hoger dan alleen het bedrag, waarvoor werk niet zou zijn uitgevoerd.

Daarnaast zijn termijnbedragen gelijk verdeeld over 13 termijnen, terwijl de inzet en de daarmee samenhangende kosten gedurende een jaar sterk fluctueren. Dat kan erin resulteren dat kortingsbedragen niet in verhouding staan tot de werkelijke inzet.

Waarom een aangepaste procedure?

Binnen een samenwerking is dit een minder gewenste keuze. Het is van belang dat gemeenten en Meerlanden vooral aandacht geven aan het verbeteren van de dienstverlening en daarmee vooral werken aan een geborgde kwaliteit van de openbare ruimte (op lange termijn).

Het toepassen van een kortingsmethodiek geeft bovendien een ongewenste financiële prikkel: de korting wordt uiteindelijk betaald door de gemeente(n) zelf. Daarom is een voorstel uitgewerkt, waarbij de nadruk ligt op samenwerken en verbeteren. In deze bijlage wordt dit voorstel (in niet-juridische termen) toegelicht.

Het betreft hier de alternatieve *procedure ‘vermoeden van onvoldoend werk’* bij beeldkwaliteitsafspraken. Deze procedure is mede gebaseerd op afspraken bij andere samenwerkingsverbanden.

In de standaardprocedure krijgt Meerlanden de ruimte om te herstellen. In geval van beeldkwaliteitsafspraken is het herstellen van beeldkwaliteit niet mogelijk (omdat deze prestatieafpraak inhoudt dat *altijd* voldaan wordt aan de gevraagde kwaliteit).

Uiteindelijk is van belang dat partijen afspraken maken over een mechanisme, waarin de opdrachtgever voldoende grip heeft en houdt. De standaardprocedure ‘vermoeden van onvoldoend werk’ is te algemeen en houdt niet (apart) rekening met de bijzondere prestatie-eis van beeldkwaliteit.

Voorstel procedure bij samenwerking

De beoogde procedure richt zich maximaal op het verbeteren van dienstverlening én het onderling maken van goede afspraken hierover. De procedure is als volgt in te richten:

- **Eerste gele kaart.**
Indien sprake is van onvoldoend werk als gevolg van het niet behalen van een beeldmeetlat in een specifiek gebied dan is sprake van een gele kaart. Let op: het gaat hier alleen om onvoldoend werk op basis van de periodieke monitoring (niet: overige besteksmeldingen).
Meerlanden komt met een actieplan (niet: herstelplan), waarbij zij aangeeft welke acties

---

¹⁹ Monitoring en beeldmeetlatten conform CROW-standaard.

worden ondernomen om in het vervolg het niet voldoen aan beeldkwaliteit te voorkomen. Dit wordt in het periodiek contractoverleg tussen gemeente en Meerlanden besproken. Indien naar het oordeel van Meerlanden sprake is van belemmerende factoren dan worden deze ook besproken en in het actieplan verwerkt (denk aan: onvoldoende technische staat van het betreffende areaal).

- **Tweede gele kaart**

Indien in de daaropvolgende periode (op basis van beeldkwaliteitsmonitoring) op dezelfde beeldmeetlat in hetzelfde specifieke gebied opnieuw sprake is van onvoldoende beeldkwaliteit dan volgt een tweede gele kaart.

De te volgen werkwijze is gelijk aan de vorige stap. Ook hier geldt dat de (extra) werkzaamheden om op de afgesproken beeldkwaliteit te komen, voor rekening zijn van Meerlanden.

- **Rode kaart**

Indien drie periodes achter elkaar sprake is van een onvoldoende beeldkwaliteit (op betreffende beeldmeetlat/ gebied) dan ontvangt Meerlanden een rode kaart.

Op dat moment treden beide partijen in overleg op directieniveau. Indien vervolgens geen consensus wordt bereikt over het actieplan dan heeft de opdrachtgever het recht om voor deze beeldmeetlat in het specifieke gebied de uitvoering hiervan zelf te organiseren. De tijdelijke periode duurt zo lang als nodig is om het beeld op orde te brengen. De kosten voor het op orde brengen (inclusief kosten voor het op de markt zetten) zijn voor rekening van Meerlanden. Feitelijk betreft het hier de uitvoering van het voorgestelde artikel 15 in DVO Deel A²⁰.

Op het moment dat gedurende een kalenderjaar een vierde gele kaart wordt gegeven (voor een beeldmeetlat in een specifiek gebied) dan is ook sprake van een rode kaart. De werkwijze is gelijk aan de vorige stap.

Nota bene: Naast bovenstaande procedure zijn er (in DVO Deel A Reiniging en Gladheidsbestrijding) ook bepalingen opgenomen voor het verminderen van omzet en het beëindigen van de dienstverlening (artikel 20, 21 en 22). Deze keuzen zijn daarom niet op te nemen in deze procedure.

---

²⁰ Ter toelichting: artikel 15.2 luidt als volgt: “Indien sprake is van een toerekenbare tekortkoming conform artikel 15.1, kan de uit de DVO voortvloeiende betwiste dienstverlening en of levering(en) door Gemeente op kosten van Meerlanden worden uitgevoerd door de Gemeente dan wel worden opgedragen aan een derde.”

● **Strategie** ● **Beleid** ● **Organisatie**

IPR Normag

Waarderweg 33 Kantoor B10, 2031 BN HAARLEM

Postbus 2016, 2002 CA HAARLEM

023 531 91 41 info@iprnormag.nl